

Politička korektnost na dodjelama Oscara u 21. stoljeću

Biloš, Kata

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:828183>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-30**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Kata Biloš

**POLITIČKA KOREKTNOST NA DODJELAMA OSCARA U 21.
STOLJEĆU**

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

**POLITIČKA KOREKTNOST NA DODJELAMA OSCARA U 21.
STOLJEĆU**
DIPLOMSKI RAD

Mentor: doc. dr. dc. Boško Picula

Studentica: Kata Biloš

Zagreb

Rujan, 2023.

Izjava o autorstvu

Izjavljujem da sam diplomski rad Politička korektnost na dodjeli Oscara u 21. stoljeću, koji sam predala na ocjenu mentoru doc. dr. sc. Bošku Piculi, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS bodove. Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Kata Biloš

Sadržaj:

Uvod.....	6
Teorijski pristup političkoj korektnosti.....	7
Umjetničko-medijski fenomen dodjele Oscara.....	11
Metodologija istraživanja	15
Dobitnici Oscara u 21. stoljeću.....	17
Najbolji Film	17
Najbolji redatelj	20
Najbolji glumac.....	22
Najbolja glumica.....	23
Najbolji sporedni glumac	25
Najbolja sporedna glumica	27
Najbolji originalni scenarij	28
Najbolji prilagođeni scenarij	30
Interpretacija rezultata istraživanja.....	31
Zaključak	54
Literatura.....	57
Prilozi.....	59
Sažetak.....	65

Popis ilustracija

<u>Slika 1</u>	32
<u>Slika 2</u>	33
<u>Slika 3</u>	33
<u>Slika 4</u>	34
<u>Slika 5</u>	34
<u>Slika 6</u>	35
<u>Slika 7</u>	36
<u>Slika 8</u>	36
<u>Slika 9</u>	37
<u>Slika 10</u>	37
<u>Slika 11</u>	38
<u>Slika 12</u>	38
<u>Slika 13</u>	39
<u>Slika 14</u>	39
<u>Slika 15</u>	40
<u>Slika 16</u>	41
<u>Slika 17</u>	41
<u>Slika 18</u>	42
<u>Slika 19</u>	42
<u>Slika 20</u>	43
<u>Slika 21</u>	43
<u>Slika 22</u>	44
<u>Slika 23</u>	44
<u>Slika 24</u>	45
<u>Slika 25</u>	45
<u>Slika 26</u>	46
<u>Slika 27</u>	46
<u>Slika 28</u>	47
<u>Slika 29</u>	47
<u>Slika 30</u>	48
<u>Slika 31</u>	49
<u>Slika 32</u>	49

<u>Slika 33</u>	50
<u>Slika 34</u>	50
<u>Slika 35</u>	51
<u>Slika 36</u>	51
<u>Slika 37</u>	52
<u>Slika 38</u>	52
<u>Slika 39</u>	53
<u>Slika 40</u>	53
<u>Slika 41</u>	54
<u>Slika 42</u>	54

1. Uvod

Danas, u eri napretka komunikacijske tehnologije i globalne povezanosti, filmska industrija ima izuzetan utjecaj na oblikovanje društvenih stavova i kulturnih normi. Filmska umjetnost ima sposobnost istaknuti društvene probleme, promicati raznolikost i potaknuti pozitivne promjene u svijetu. Međutim, s porastom društvene svijesti i potrebe za političkom korektnošću, javnost sve više pažnje posvećuje predstavljanju različitih identiteta, rasa, kultura i životnih iskustava na filmskom platnu. Jedna od najprestižnijih filmskih nagrada koja godišnje slavi najbolja postignuća u filmskoj umjetnosti je Oscar (Heffernan, 2014: 1). No, unatoč svojoj slavi, dodjela Oscara nije pošteđena kontroverzi. Dodjela Oscara ne predstavlja samo glorificiranje filmskog stvaralaštva, već ima moć oblikovati percepciju društva i zadržati ogledalo pred stvarnostima koje nas okružuju. U eri informacija i kritičke svijesti, rasna, rodna i kulturna osjetljivost postaju integralni dijelovi suvremene društvene svijesti. U tom kontekstu, razmišljanje o političkoj korektnosti neizbježno se izvija iznad samih filmova i postaje faktor koji oblikuje nominacije i pobjednike. Mnogi kritičari tvrde da je politička korektnost sveprisutna u nominacijama i odabiru pobjednika, što utječe na filmsku industriju u 21. stoljeću. Ovaj diplomski rad posvećen je proučavanju političke korektnosti na dodjeli Oscara tijekom 21. stoljeća, odnosno od 2001. do 2023. godine i njenog utjecaja na odabir filmova, redatelja, glumaca i scenarija nagrađenih nagradom. Prije samog istraživanja i prikaza rezultata, objasniti će se sami fenomen političke korektnosti. Proći će se kroz to kako je pojam političke korektnosti nastao, kako se razvijao te kako se očituje u govoru i ponašanju. Politička korektnost proizašla je iz spoja struja koje su zagovarale oslobođenje (Spencer, 1994: 559). To su struje poput pokreta za građansku slobodu te feminizma. U poglavlju o političkoj korektnosti će se također objasniti na koji način zagovornici političke korektnosti žele promijeniti jezik te što protivnici političke korektnosti u vezi toga žele poduzeti. Nadalje će se objasniti i sami fenomen dodjele Oscara. Kako je nastalo tijelo koje ih provodi – Akademija filmskih umjetnosti i znanosti, povijest dodjele nagrada te kako danas izgleda. Također će se pobliže objasniti kako funkcionira nominiranje za nagradu te kako se dogodi da netko pobijedi. Nakon što se objasne ta dva fenomena, iznijet će se metodologija istraživanja. Za istraživanje je korištena analiza sadržaja te se pomoću matrice kodiralo osam kategorija na dodjeli Oscara: Najbolji film, Najbolji redatelj, Najbolji glumac, Najbolja glumica, Najbolji sporedni glumac, Najbolja sporedna glumica, Najbolji originalni scenarij te Najbolji prilagođeni scenarij. Kodirali su se pobjednici tih kategorija u razdoblju od 2001. do 2023. godine. Istraživačko pitanje koje ovaj rad postavlja

je: Je li sve veća zastupljenost političke korektnosti u zabavnoj industriji i svijetu utjecala na odabir dobitnika nagrade Oscar u 21. stoljeću?

Cilj ovog istraživanja je dublje razumjeti kako politička korektnost oblikuje nominacije i pobjednike Oscara u različitim kategorijama te kako utječe na reprezentaciju raznolikosti u filmskoj industriji. Kroz analizu sadržaja nagrađenih filmova u osam ključnih kategorija dodjele Oscara istražit će se prisutnost političke korektnosti, zastupljenost raznolikosti te eventualne promjene tijekom vremena. S obzirom na to da je dodjela Oscara mjerilo prepoznavanja izvrsnosti u filmskoj umjetnosti, ovo istraživanje ima važne implikacije za kulturološki i društveni utjecaj filmova te za unaprjeđenje raznolikosti i inkluzivnosti u industriji zabave. Kroz analitički objektiv, razotkrivat će se kako se politička korektnost prepliće s umjetničkim izričajem i kako je prisutnost određenih tema povezana s uspjehom na ovoj velikoj pozornici. Ovaj diplomski rad uvodi u detaljnu analizu koja će doprinijeti većem razumijevanju uloge političke korektnosti u procesu dodjele Oscara i potaknuti daljnje rasprave o važnosti reprezentacije u filmskoj umjetnosti.

2. Teorijski pristup političkoj korektnosti

U ovom poglavlju objasniti će se što je to koncept političke korektnosti, kako je nastao, kako se razvijao te kako se očituje u 21. stoljeću. Prema Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža, politički korektan govor je izbjegavanje fraza, naziva, riječi ili sintagma koje potiču predrasude ili bi mogle biti uvredljive za pripadnike različitih manjina ili skupina ljudi. Te predrasude se mogu odnositi na spol, dob, spolnu usmjerenost, nacionalnu pripadnost, tjelesni nedostatak i slično. Uvođenje politički korektnog govora posljedica je dugotrajnog nastojanja različitih skupina ljudi da se iz govora izbace određene riječi i nazivi. Povijest koncepta političke korektnosti seže na početak prošlog stoljeća, odnosno na 1912. godinu kada je prvi put upotrijebljen u prvom poglavlju autobiografije američkog senatora Roberta La Follettea¹(Knežević, 2010: 35). U svojoj autobiografiji on je pisao o svom studiju u Wisconsinu te je tvrdio kako studenti nisu stekli korektne političke poglede zbog nedovoljnog proučavanja sociologije ili političke ekonomije (Knežević, 2010: 35). Tu se prvi put spominje pojam 'politička korektnost'. Američka ljevica je, pak političku korektnost uvela u javni govor krajem 1940-ih kada su izraz koristili kako bi opisali osobe koje prihvaćaju rigidnu komunističku dogmu (Knežević, 2010: 34). Izraz politička korektnost u to vrijeme je pogrdno korišten te su se s njim povezivali ljudi koji su toliko odani komunističkoj partiji da su slijepo pristajali uz

¹ Robert La Follette bio je američki odvjetnik i političar, guverner savezne države Wisconsin od 1901. do 1906.

Hitlera i Staljina (Knežević, 2010: 34). Dakle, riječ je o prihvaćanju da su isključivo stavovi određenih političkih vođa i stranke politički podobne, što je zapravo obilježje totalitarizma (Knežević, 2010: 34). Političku korektnost kakvu je poznajemo danas, u 20. stoljeću je počeo koristiti feministički pokret kada je zahtijevao i utjecao na to da se muška i ženska zamjenica koristi ravnopravno (Knežević, 2010: 35). Njima su se pridružili i ostale manjinske skupine pa je tako politička korektnost u Americi dovela do toga da crnci prihvate naziv Afroamerikanac umjesto naziva *black people*, koji je zamijenio još stariji *negro* (Knežević, 2010: 35). Danas se izraz *negro* u govoru ne može čuti te bi se smatrao rasističkim. Dakle, prvo moderno značenje pojma 'politička korektnost' odnosio se na „skup ideja o politici, religiji i drugim pitanjima koje su koristili ljudi u smislu prihvaćanja tih ideja“ (Knežević, 2006: 79). Nedvojbeno je, stoga da je koncept političke korektnosti kao cilj imao podizanje svijesti ljudi prema problemima manjinskih skupina u društvu te predrasudama s kojima se susreću. Primjerice, riječi 'hendikepiran' ili 'retardiran' smatrane su kao pogrдне riječi koje se koriste za vrijeđanje, a podrijetlo imaju u nečemu na što osoba ne može utjecati. Dakle, riječ 'hendikepiran' odnosi se na tjelesni nedostatak neke osobe za koji ona obično nije odgovorna te pogađa njegovo dostojanstvo, a isto je i s riječju 'retardiran' koji se odnosi na psihološke nedostatke (Knežević, 2010:35). Stoga, pokret koji podržava političku korektnost želi da se te riječi u govoru više ne koriste jer imaju negativnu konotaciju. Treba imati na umu da se politička korektnost odnosila na govor, ali i na ponašanje. Kada je riječ o govoru, odnosno jeziku, zagovornici pokreta političke korektnosti žele promijeniti način na koji se gleda uloga jezika u društvu (Kulenović, 2010: 39). Prema njima, riječi i rečenice nisu samo verbalni i pisani simboli koji korespondiraju s objektima i fenomenima te opisuju njihovu međusobnu povezanost. Jezik nije „opisivanje stvarnosti nego njezino konstituiranje“ (Kulenović, 2010: 39). Ne postoji svijet izvan jezika, nego je jezik taj koji daje smisao svemu onome što nas okružuje. Jezik nam ne pokazuje kakva je priroda, jezik predstavlja ljudsku potrebu „da prirodi nametnemo značenje, svrhu i vrijednost“ (Kulenović, 2010: 39). U političkom kontekstu, jezik može opisivati i kritizirati odnos moći među ljudima te ih konstituirati (Kulenović, 2010: 39). Zato pobornici političke korektnosti žele iz jezika istrijebiti određene nazive i načine govora koji potiču diskriminaciju, odnosno puštaju da se pogrдне izrazi održavaju (Kulenović, 2010: 39).

Ideja političke korektnosti možda je bila pozitivna u smislu da je pokušala stati na kraj rasizmu, seksizmu, homofobiji i ostalim oblicima diskriminacije, ali postoje i drugačija razmišljanja. Protivnici političke korektnosti smatraju kako je to mentalna tiranija i totalitarizam te da služi kao sredstvo zastrašivanja, iako se živi u slobodnom svijetu (Kulenović, 2010: 39). Također,

smatraju kako je politička korektnost 'jezična policija' te kako je govor samo sredstvo imenovanja stvari oko nas (Knežević, 2006: 81). Prema njima, funkcija govora je referencijalna te je pokret političke korektnosti, stoga beskoristan. Jezik i govor je navika i postoje govorne prakse koje se redefiniranjem jezika mogu promijeniti (Knežević, 2006: 81). Zagovornici ovakvog stajališta često upotrebljavaju sljedeću rečenicu kako bi objasnili nepotrebnost političke korektnosti: „Slijepac neće biti manje slijep ako ga odlučimo nazvati 'čovjekom koji ne vidi'“ (Knežević, 2006: 81). Isto se može primijeniti na ostale manjinske skupine koje su diskriminirane. Ako se promijeni jezik, ne znači da će se promijeniti realnost. Diskriminacija žena neće prestati ako se smanji uporaba seksističkih idioma i slično. Iz ove perspektive, govor je neutralan i nema ideologiju te mu se ne može nametati odgovornost. Redefiniranjem jezika, ne može se, stoga doći do redefiniranja društva (Knežević, 2006: 39). Kod kritičara političke korektnosti uvriježili su se izrazi 'samocenzura', 'nova inkvizicija' i 'intelektualni terorizam' kada se opisuje pojam političke korektnosti aludirajući na to da on zapravo predstavlja intelektualnu represiju (Sunić, 2010: 42). Možda mu najviše odgovara riječ 'cenzura', iako politička korektnost ima puno šire značenje od toga. Zato je bitno znati koga ili što točno kritizira osoba koja kritizira političku korektnost nekog sustava ili neke države (Sunić, 2010: 42). Kako bi to bilo jasnije, u rodoslovlju političke korektnosti postoje riječi koje slikovito opisuju neke tabu teme koji su već postali dio govora u modernim demokracijama (Sunić, 2010: 42). Iz Sjedinjenih Američkih Država dolaze izrazi poput 'govora mržnje' i 'zločina mržnje' koji nisu bili toliko korišteni u Europi i ostatku svijeta. U hrvatskom jeziku ti izrazi su se već ustalili, no upitno je što tim uvoznim izrazima njihovi korisnici žele reći (Sunić, 2010: 42). Amerika ima dugu tradiciju političke korektnosti u javnom govoru pa su izrazi poput 'ljudska prava', 'multietnički život', 'tolerancija' i 'različitosti' postali dio novog javnog diskursa, a u novije vrijeme sve se više širi po liberalnim krugovima i u ostatku svijeta.

Protivnici politički korektnog govora napominju da je nemoguće ispravno govoriti o osobama koji ne poznaju ispravnost, odnosno koji ne obraćaju pozornost na toleranciju (Lichev i Hristoskova, 2017: 3). Nadalje, sam politički korektan govor koristi diskreditirajuće izraze za opis svojih protivnika. Osim toga, pojam 'politička korektnost' nije prikladna zbog naglaska kojeg stavlja na političku domenu (Lichev i Hristoskova, 2017: 3). Iz toga proizlazi da se izbor novog rječnika koji poštuje dostojanstvo pojedinaca i skupina mora stvarati iz političkih razloga, a ne iz moralnih (Lichev i Hristoskova, 2017: 3). Kako bi politički korektan vokabular postao 'ratificiran' potrebna su najmanje sljedeća dva uvjeta: „institucije koje posjeduju moć kako bi kanonski nametnuli novu terminologiju te prisustvo osoba čije dostojanstvo ili čija su

prava na neki način uključena zbog zastarjelog vokabulara“ (Lichev i Hristoskova, 2017: 3). Semantika je također jedan problem kada je riječ o političkoj korektnosti, točnije o politički korektnom govoru. Utemeljitelji političke korektnosti bili su uglavnom usredotočeni na semantičku razinu, ne uzimajući u obzir značaj sintakse (Lichev i Hristoskova, 2017: 4). Vjerojatno iz tog razloga, nastaje veliki broj nesporazuma koji zahtijevaju zamjenu politički korektno terminologije s novom i ispravnijom, koja bi se opet mogla pokazati netočnom (Lichev i Hristoskova, 2017: 4). Primjerice, pojam invalid je zamijenjen pojmom hendikepiran, kasnije pojmom onesposobljen, drugačije sposoban te na kraju, osoba s fizičkim poteškoćama (Lichev i Hristoskova, 2017: 4). Stoga se javlja potreba za stalnim informiranjem o jezičnim novitetima kako bi se izbjegli jezični sudari (Lichev i Hristoskova, 2017: 4).

Kao što je već spomenuto, politička korektnost ne očituje se samo u govoru, nego i u ponašanju. Kada je riječ o političkom ponašanju, politička korektnost podrazumijeva „obvezu poštovanja različitosti i nepostojanje obezvrjeđujućih slika o određenim pojedincima i društvenim skupinama“ (Knežević, 2010: 36). Dakle, bilo kakva diskriminatorna ponašanja su kritizirana i žele se iskorijeniti. Pobornici političke korektnosti, kada je riječ o ponašanju, svoja istraživanja i akciju usmjerili su na pravne postupke (Knežević, 2010: 36). Pozivaju se na građanska prava kako bi regulirali uznemiravanja i uvrede na temelju, primjerice spola, rase ili seksualne orijentacije. Prodor pravnog govora u javni, zapravo je jedna od najbitnijih stvari koje politička korektnost želi postići (Knežević, 2010: 36). Nakon što se pokret političke korektnosti nametnuo kao demokratski i liberalni pokret s ljevičarskim konotacijama, pojavili su se brojni primjeri koji pokazuju kako je to dovelo do očitih degeneracija (Knežević, 2010: 36). Tako se pokret zalagao da se pojam *mankind* zamijeni pojmom *humanity* jer *mankind* u sebi sadrži riječ *man* pa to isključuje žene, a neki su se ogranci feminističkog pokreta zalagali za korištenje riječi *herstory* umjesto *history* (Knežević, 2010: 37).

Iako se oko političke korektnosti najviše svađaju desnica i ljevica, nema sumnje kako obje koriste od nje. Desnica se mobilizira oko kontrole nekih njoj važnih tema poput pitanja pobačaja, razvoda i istospolnih brakova, odnosno bilo čega što „dovodi u pitanje autoritet Biblije ili vrednote tradicionalne obitelji“ (Mesić, 2005: 184). Ljevica, s druge strane vodi brigu o stereotipima i jeziku, odnosno želi iskorijeniti stereotipe i reformirati jezik.

U zadnjih nekoliko godina, pojavio se pojam *cancel culture*, odnosno kultura otkazivanja² koja se usko veže uz političku korektnost. Najčešće se odnosi na masovno uskraćivanje podrške nekoj javnoj ili slavnoj osobi zbog stvari koje su te osobe činile, a danas nisu društveno prihvaćene. Takva praksa se često događa preko društvenih mreža, posebice na Twitteru, Instagramu i Facebooku. U zadnjih nekoliko godina postoji puno primjera gdje je neka slavna osoba 'otkazana' zbog izjava ili *tweetova* koji se mogu smatrati rasističkim, homofobnim ili transfobnim. Jedan od primjera bila bi američka komičarka Roseanne Barr čija je serija *Roseanne* skinuta s TV mreže ABC nakon što je Barr objavila rasistički *tweet* o ženi koja je radila za bivšeg predsjednika SAD-a, Baracka Obamu. Nakon toga, Barr je izgubila posao te utjecaj u Hollywoodu. Ima pregršt takvih primjera, ali kultura otkazivanja nije skroz nova stvar. Samo je dobila ime. Njemački publicist Erich Lüth stekao je slavu kada je 1950. pozvao ljude na bojkot filma *Immortal Lover*, redatelja Veita Harlana koji je tijekom Drugog svjetskog rata bio nacistički simpatizer te je čak 1940. godine režirao anti-semitski film *Jud Süß*³ (Thiele, 2021: 50). Taj se slučaj zasigurno može smatrati ranim slučajem kulture otkazivanja. Kao što je spomenuto, ovo nije novi fenomen. Uvijek se nešto zahtijevalo da se ne pokazuje, ne govori i ne izlaže, ali kultura otkazivanja je više od toga (Thiele, 2021: 53). Služi kao dimna zavjesa za „trajnu privilegiju moćnih da odlučuju gdje su publicitet, umjetnost, kultura, okupljanje i sloboda govora mogući“ (Thiele, 2021: 54). Iako nacionalni i međunarodni zakoni jamče pravo slobode govora i izražavanja, izgleda kako je pristup javnosti demokratiziran, posebno od strane društvenih mreža (Thiele, 2021: 54). Kultura otkazivanja i politička korektnost izrazito se odražava na filmsku industriju, posebno na Hollywood, a nije zaobišla ni najprestižniju filmsku nagradu – Oscare.

3. Umjetničko-medijski fenomen dodjele Oscara

Akademija filmskih umjetnosti i nauka (AMPAS) je profesionalna organizacija koja dodjeljuje nagrade s ciljem unapređenja filmskih nauka i umjetnosti. Ideja osnutka Akademije u početku nije imala nikakve veze s dodjelama nagrada te je proizašla od jednog od najmoćnijih filmskih producenata ikad, Louis B. Mayera (Schulman, 2023: 7). Mayer je bio američki filmski producent koji je jedan od osnivača Metro-Goldwyn-Mayer produkcijske kuće koja je u rano vrijeme Hollywooda i filmova bila najprestižnija produkcijska kuća. Osnivanje Akademije se oslanja na viziju koju je Mayer imao. Prema njemu, Akademija bi bila „utopijski susret umova

² Kultura otkazivanja podrazumijeva praksu ili tendenciju uključivanja u masovno otkazivanje kao način izražavanja neodobravanja i vršenja društvenog pritiska

³ Njemačka nacistička povijesna drama i propaganda, smatran najanti-semitskim filmom svih vremena

koji bi mogao promovirati harmoniju i unaprijediti umjetnost filmova“ (Schulman, 2023: 7). Akademija je službeno osnovana 1927. godine kada su se 25 bitnih osoba iz Hollywooda okupile u hotelu Ambassador u onome što je Los Angeles Times tada nazvao 'kino klubom' (Schulman, 2023: 10). Članstvo bi, kako bi to rekao prvi službeni bilten Akademije, „bilo otvoreno svakome u industriji koji je izvršio istaknuti rad ili stekao ugled i dobrog je moralnog i osobnog statusa“ (Schulman, 2023: 10). Članovi osnivači bili su predstavnici nekoliko područja filmske industrije: producenti braća Harry i Jack Warner⁴, redatelj Raoul Walsh, glumci Jack Holt i Harold Lloyd pisac Joseph W. Farnham i tehničar Roy Pomeroy (Schulman, 2023: 11). Na prvom presjedanju Akademije, predloženo je kako bi Predsjednik mogao biti još jedan utjecajni filmski producent – Irving Thalberg⁵ koji je tada imao samo 27 godina što ga je činilo najmlađim članom Akademije (Schulman, 2023: 12). Thalberg je pak odbio ponudu smatrajući kako glumac mora imati tu ulogu, a izbor je bio očit – Douglas Fairbanks, najbolji i najpopularniji glumac tog vremena (Schulman, 2023: 12). U vremenu kada je izdala svoj prvi manifesto, Akademija je imala 36 članova, a obećavali su poduzeti „agresivne mjere u susretu s vanjskim napadima koji su nepravedni i promovirati dostojanstvo i čast profesije. Usred prijetnji napuštanjem, to bi promicalo sklad i solidarnost i pomirilo sve unutarnje razlike“ (Schulman, 2023: 13). Među tim izjavama bio je još jedan prijedlog. Kako bi se potaknulo poboljšanje i napredak umjetnosti i znanosti filmske industrije, Akademija je predložila održavanje dodjele nagrada za „zasluge za osebujna postignuća“ (Schulman, 2023: 13).

Akademija svake godine dodjeljuje nagradu Oscar – najprestižniju filmsku nagradu. Oscar je popularno ime za nagradu Akademije, koja se dodjeljuje svake godine, a prvi put se održala 16. svibnja 1929. godine. Oscari se stoga, održavaju već 94 godine. Ceremonija se održava u američkom gradu Los Angelesu te se trenutno dodjeljuju nagrade u 23 kategorije. Te kategorije su: u polju produkcije – Najbolji film, Najbolji redatelj, Najbolji originalni scenarij, Najbolji prilagođeni scenarij. U polju glume – Najbolji glumac, Najbolja glumica, Najbolji sporedni glumac, Najbolja sporedna glumica. U polju tehničke produkcije – Najbolja fotografija, Najbolja montaža, Najbolja scenografija. U polju zvučnih i vizualnih efekata – Najbolji vizualni efekti, Najbolje miksanje zvuka, Najbolja montaža zvuka. U polju glazbe – Najbolja originalna pjesma, Najbolja originalna glazba. U polju kostima i šminke – Najbolji dizajn kostima, Najbolja šminka. U polju animacije – Najbolji animirani film, Najbolji kratkometražni animirani film. U polju dokumentaraca – Najbolji dokumentarni film, Najbolji kratkometražni

⁴ Osnivači Warner Bros. produkcijske kuće

⁵ Legendarni filmski producent ranog doba Hollywooda koji je pomogao u stvaranju MGM produkcijske kuće

dokumentarni film. Ostale kategorije su još Najbolji međunarodni film, u kojeg spadaju filmovi koji nisu na engleskom jeziku te Najbolji kratkometražni igrani film. Ceremonija dodjele Oscara je najveći događaj u zabavnoj i filmskoj industriji. Popularnost Oscara očituje se i u tome da preko 200 država svijeta prenosi ceremoniju (Heffernan, 2014: 1). Utjecaj Oscara na to koje filmove publika gleda je golem. Možda nije u potpunosti mjerljiv, ali procjenjuje se da nominacija za Oscara može filmu donijeti preko 30 milijuna dolara (Heffernan, 2014: 1). Oscari, stoga nisu samo natjecanje u popularnosti, nego i dobra investicija za filmsku industriju. To je dovelo do toga da manji filmski studiji koji su specijalizirani za neovisne i niskobudžetne filmove koriste dodjelu Oscara kao promociju, odnosno izbacivanje svojih filmova u središte pozornosti (Heffernan, 2014: 1). Na dodjelu Oscara se često gleda kao mjerilo kvalitete filmova prema kojem „mnogi ljudi ocjenjuju svoj filmski ukus“ (Heffernan, 2014: 1). Međutim, je li to zaista tako? Nema sumnje da filmovi nominirani za Oscara dobiju pažnju i promociju, ali izjednačava li se to s kvalitetom? Tu dolazimo do toga kako jedan film bude nominiran za nagradu Oscar. Akademija filmskih umjetnosti i nauka nema objavljen točan broj svojih članova, ali se pretpostavlja da ih ima oko 10 tisuća. Ono što je specifično za nagradu Oscar, a razlikuje se od ostalih filmskih nagrada je to da je glasanje podijeljeno po kategorijama te da određenu osobu nominiraju zapravo njegovi kolege. To znači da glumci i glumice koji su članovi Akademije nominiraju glumce i glumice u svim kategorijama, redatelji nominiraju redatelje u kategoriji Najbolji redatelj, kostimografi glasaju za kostimografe i tako dalje (www.screenrant.com). Jedina iznimka su kategorije za Najbolji film, Najbolji strani film te Najbolji animirani film. Za njih vrijedi pravilo da u procesu nominiranja mogu sudjelovati svi članovi Akademije bez obzira na granu (www.screenrant.com). Također, svaka grana može nominirati pet filmova u svojim kategorijama. Pravila za nominaciju za nagradu Oscar se često mijenjaju kroz godine, a prema službenoj web stranici Oscara, ovo su pravila prema kojima se film može kvalificirati za Oscar:

1. Film mora biti dugometražni, odnosno trajati duže od 40 minuta⁶
2. Film mora biti javno izložen putem filma od 35 mm ili 70 mm, ili u progresivnom skeniranju od 24 ili 48 okvira Digital Cinema formata s minimalnom razlučivošću projektora od 2048 x 1080 piksela
3. Film se mora prikazati u komercijalnim kinodvoranama u jednom od šest američkih metroa: okrug Los Angeles, područje zaljeva San Francisca, grad New York, grad Chicago, grad Miami te grad Atlanta

⁶ Ovo pravilo ne odnosi se na kratkometražne filmove

4. Film se u istoj komercijalnoj kinodvorani treba prikazivati najmanje sedam uzastopnih dana tijekom kojeg se razdoblja projekcije moraju odvijati najmanje tri puta dnevno, s time da najmanje jedna projekcija mora početi između 18 i 22 sata.
5. Film se mora reklamirati tijekom razdoblja kada se prikazuje u kinima na normalan i uobičajen način praksama distribucije filmova
6. Film mora biti objavljen unutar rokova koje je propisala Akademija
7. Kako bi se film kvalificirao, mora biti ispunjen Obrazac za prijavu na Oscara kojeg treba potpisati producent ili distributer filma. Obrazac uključuje: potpunu i autentičnu špicu od uvodnog naslova do kraja filma, naziv komercijalne kinodvorane u kojoj je film prikazivan i datume vremena prikazivanja filma u kinu.

Jedna promjena se dogodila za vrijeme kvalifikacija za dodjelu Oscara 2021. godine kada je bila pandemija Covid-19. Zbog pandemije, mnoge kinodvorane su bile zatvorene te se filmovi nisu prikazivali. To je otvorilo put *streaming* platformama poput Netflix, Applea i sličnih da postanu kvalificirani za nagradu Oscar. Kasnije, kada su se s krajem pandemije kina otvorila, Akademija je ostavila pravilo da se i filmovi sa *streaming* platforma mogu kvalificirati, no uvela je i to da se na isti dan kada se film objavi na *streaming* platformi, mora biti prikazan i u kinima najmanje sedam dana.

Kada se nominacije otkriju, opet svatko iz svoje grane glasuje i dobitnik Oscara je onaj s najviše glasova. Mnogo je mitova oko dodjele Oscara, ali taktika kampanje nije jedan od njih. Ono što možda oduzima na važnosti Oscara su upravo kampanje, odnosno činjenica da mnogi filmski studiji ili čak pojedinci snažno lobiraju kako bi dobili nominaciju (Heffernan, 2014: 1). Neki tvrde da je to samo marketing kako bi i manji neovisni filmovi dobili veću publiku (Heffernan, 2014: 1). Međutim, postoje različiti primjeri kampanja za nominaciju za Oscara koje su pošle po krivu. Ono što AMPAS pokušava napraviti u zadnjih nekoliko godina je iskorijeniti lobiranje za nominacije (Heffernan, 2014: 2). Njihova pravila se često ažuriraju te objavljuju javno online, a samo jedan primjer neuspjele kampanje je pjesma *Alone yet Not Alone* iz istoimenog filma. Naime, pjesma je 2014. godine bila nominirana za Oscar, no AMPAS je povukla nominaciju dva tjedna nakon objave nominacija zato što se otkrilo da je kompozitor Bruce Broughton slao e-maile članovima Akademije kako bi im dao do znanja da je pjesma nominirana i da glasaju za nju (Heffernan, 2014: 2). Publicitet je nužno zlo u filmskoj industriji bez obzira na to koga i gdje ciljate. Tijekom skoro stoljetnog postojanja dodjele Oscara, pojavilo se nekoliko trendova koji su definirali dodjelu (Heffernan, 2014: 2). U 50-im godinama prošlog stoljeća izrazito su popularni bili mjuzikli sa zaraznim pjesmama i step koreografijom. Danas

je situacija potpuno drugačija. U 21. stoljeću Oscari vole biografije, povijesne drame, i ono najvažnije, „filmove o filmovima ili filmove o Hollywoodu“ (Heffernan, 2014: 2). To dokazuju filmovi poput *The King's Speech*, *12 Years a Slave*, *Bohemian Rhapsody*, *Darkest Hour*, *La La Land* i *Once Upon a Time in Hollywood*. Svi ovi filmovi pokupili su nominaciju za Oscara za Najbolji film u 21. stoljeću. Sprema li se još jedan preokret u izboru pobjednika Oscara sa sve većom pojavom političke korektnosti u svijetu filma? Kada pogledamo određene kategorije, nominacije te naposljetku i pobjednike Oscara u 21. stoljeću, možemo vidjeti kako politička korektnost nije zaobišla najveću filmsku nagradu na svijetu.

4. Metodologija istraživanja

Cilj istraživanja ovog diplomskog rada je utvrditi utječe li politička korektnost na dodjelu Oscara. Kako bi znali prepoznati političku korektnost, određeni su i kriteriji političke korektnosti kao što su rasna raznolikost, rodna jednakost, zastupljenost LGBTQ+ zajednice te inkluzivnost. Pitanja koja će se u radu analizirati i odgovoriti su: Jesu li se teme i priče koje se bave političkom korektnošću češće pojavljivale u filmovima koji su dobili nagradu Oscar?, Jesu li filmovi koji su osvojili Oscara češće promovirali politički korektne vrijednosti? Hipoteze su:

1. Hipoteza 1: Filmovi koji promiču politički korektne vrijednosti imaju veću vjerojatnost da će osvojiti nagradu Oscar u kategoriji Najbolji film u 21. stoljeću.
2. Hipoteza 2: Teme koje se bave političkom korektnošću češće su prisutne u filmovima koji su osvojili Oscara u kategoriji Najbolji originalni ili prilagođeni scenarij u 21. stoljeću.
3. Hipoteza 3: Postoji veći broj pobjeda za filmove redatelja/ica i glumaca/ica iz manjinskih skupina, što ukazuje na veću inkluzivnost u dodjeli Oscara u 21. stoljeću.

Metoda istraživanja korištena u radu je analiza sadržaja. Analiza sadržaja kao metoda istraživanja seže daleko u povijest. Oblik analize sadržaja se počeo prvi put koristiti u Americi kao znanstvena metoda pri provjeri vjerodostojnosti povijesnih dokumenata (Kurtić, 2017: 13), a već i 1910. godine je Max Weber⁷ predložio da se „sadržaj novina analizira kako bi se istražio utjecaj štampe na društvene tokove“ (Kurtić, 2017: 13). I dok su tada fizički rezali isječke iz novina kako bi ih proučavali, danas se metoda analize sadržaja provodi malo drugačije. Rane

⁷ Njemački sociolog, povjesničar i politički ekonomist, smatran kao jedan od najboljih teoretičara modernog Zapadnog društva

analize sadržaja su za cilj imale proučiti namjere proizvođača medijskih sadržaja te utjecaj medijskog sadržaja na publiku, a dijele se u pet skupina:

1. Opisivanje obrazaca i trendova u medijskim prikazima
2. Testiranje hipoteza o politici ili ciljevima proizvođača medijskih sadržaja
3. Uspoređivanje sadržaja medija sa stvarnim svijetom
4. Procjena zastupljenosti pojedinih društvenih skupina u medijskim sadržajima
5. Zaključivanje o medijskim učincima

U današnje vrijeme je analiza sadržaja kao metoda istraživanja široko rasprostranjena u raznim poljima poput komunikacije, sociologije, politologije i marketinga (Kurtić, 2017: 14). Ono što analizu sadržaja čini dobrom metodom za istraživanja je to što je materijal za analizu lako dostupan, pristup sadržajima je slobodan i prikupljanje podataka je jednostavnije (Kurtić, 2017: 14). Analiza sadržaja odlična je za analizu kvalitativnih podataka. Ona se koristi za identifikaciju, organiziranje, kategoriziranje, interpretaciju i izvlačenje značenja iz sadržaja koji se proučava. Analiza sadržaja se može primijeniti na različite vrste teksta, kao što su intervjui, članci, knjige, dokumenti, medijski sadržaji, transkripti i druge vrste pisanih ili verbalnih materijala. Metoda uključuje sustavno prikupljanje podataka, kodiranje sadržaja prema unaprijed definiranim kategorijama ili temama, i interpretaciju dobivenih rezultata.

Postoji nekoliko pristupa analizi sadržaja, uključujući induktivni pristup⁸ i deduktivni pristup⁹. Ovisno o istraživačkom pitanju, može se koristiti kvantitativna (brojanje i analiza frekvencije) ili kvalitativna (tematska analiza, interpretacija) analiza sadržaja. Analiza sadržaja omogućuje istraživačima da prouče teme, obrasce, stavove, vrijednosti, ili druge značajke prisutne u tekstualnom materijalu. Ova metoda se često koristi u istraživanju društvenih znanosti, psihologije, komunikacije, novinarstva, lingvistike i drugim područjima kako bi se dobila dublja razumijevanja sadržaja i interpretirali rezultati istraživanja. Prije samog istraživanja

⁸ gdje se kategorije izvode iz samog sadržaja

⁹ gdje se koriste prethodno definirane kategorije ili teorije

kreirala se matrica prema kojoj su se podatci kodirali. Predmet istraživanja su kategorije na dodjeli Oscara, odnosno uzeto je osam kategorija, a one su: Najbolji film, Najbolji redatelj, Najbolji glumac, Najbolja glumica, Najbolji sporedni glumac, Najbolja sporedna glumica, Najbolji originalni scenarij te Najbolji prilagođeni scenarij. Ove kategorije su izabrane jer se odnose na različite grane unutar filmske industrije: na produkciju, režiju, glumu te scenarij te zato što su u javnosti najpopularnije. Kodirat će se podatci iz odabranih kategorija tijekom 21. stoljeća, odnosno od 2001. do 2023. godine.

5. Dobitnici Oscara u 21. stoljeću

Prije nego što se krene na rezultate, iznijet će se lista dobitnika i nominiranih osoba i filmova u 21. stoljeću.

5.1. Najbolji Film

Početak će se s jednom od najvažnijih kategorija koja se dodjeljuje na samom kraju ceremonije Oscara, a to je nagrada za Najbolji film. Na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirani su bili filmovi Gladijator (eng. *Gladiator*), Čokolada (eng. *Chocolat*), Tigar i zmaj (eng. *Crouching Tiger, Hidden Dragon*), Erin Brockovich i Traffic. Pobjedio je Gladijator. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirani su bili filmovi Genijalni um (eng. *A Beautiful Mind*), Gosford Park, U zamci (eng. *In the Bedroom*), Gospodar prstenova: Prstenova družina (eng. *The Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring*) i Moulin Rouge!. Nagradu je osvojio Genijalni um. Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirani su bili filmovi Chicago, Bande New Yorka (eng. *Gangs of New York*), Sati (eng. *The Hours*), Gospodar prstenova: Dvije kule (eng. *The Lord of the Rings: The Two Towers*) i Pijanist (eng. *The Pianist*), a Oscar je dobio Chicago. Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine bili su nominirani filmovi Gospodar prstenova: Povratak kralja (eng. *The Lord of the Rings: The Return of the King*), Izgubljeni u prijevodu (eng. *Lost in Translation*), Gospodar i ratnik: Daleka strana svijeta (eng. *Master and Commander: The Far Side of the World*), Mistična rijeka (eng. *Mystic River*) i Utrka života (eng. *Seabiscuit*). Oscar je osvojio Gospodar prstenova: Povratak kralja. Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirani su bili filmovi Djevojka od milijun dolara (eng. *Million Dollar Baby*), Avijatičar (eng. *The Aviator*), San za životom J. M. Barrieja (eng. *Finding Neverland*), Ray i Stranputica (eng. *Sideways*), a nagradu je osvojio Djevojka od milijun dolara. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine nominirani su bili filmovi Fatalna nesreća (eng. *Crash*), Planina Brokeback (eng. *Brokeback Mountain*), Capote, Laku noć i sretno (eng. *Good night, and Good Luck*) i München (eng. *Munich*). Oscar je osvojio film Fatalna. Na 79. dodjeli Oscara, 2007. bili su nominirani filmovi Pokojni (eng. *The Departed*), Babel, Pisma s Iwo Jime (eng. *Letters from Iwo Jima*),

Mala Miss Amerike (eng. *Little Miss America*) i Kraljica (eng. *The Queen*), a Oscar je dobio Pokojni. Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine bili su nominirani filmovi Nema zemlje za starce (eng. *No Country for Old Men*), Okajanje (eng. *Atonement*), Juno, Michael Clayton i Bit će krvi (eng. *There Will Be Blood*), a nagradu je osvojio Nema zemlje za starce. Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirani su bili filmovi Milijunaš s ulice (eng. *Slumdog Millionaire*), Neobična priča o Benjaminu Buttonu (eng. *The Curious Case of Benjamin Button*), Frost/Nixon, Milk i Žena kojoj sam čitao (eng. *The Reader*), a Oscar je osvojio Milijunaš. Na 82. dodjeli Oscara, 2010. godine, nominirani su bili filmovi Narednik James (eng. *The Hurt Locker*), Avatar, Priča o prvaku (eng. *The Blind Side*), Okrug 9 (eng. *District 9*), Sve o jednoj djevojci (eng. *An Education*), Nemilosrdni gadovi (eng. *Inglorious Basterds*), Precious, Ozbiljan čovjek (eng. *A Serious Man*), Nebesa (eng. *Up*), Ni na nebu ni na zemlji (eng. *Up in the Air*), a nagradu je osvojio Narednik James.

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirani su bili filmovi Kraljev govor (eng. *The King's Speech*), Crni labud (eng. *Black Swan*), Boksač (eng. *The Fighter*), Početak (eng. *Inception*), Djeca su dobro (eng. *The Kids Are Alright*), 127 sati (eng. *127 Hours*), Društvena mreža (eng. *The Social Network*), Priča o igračkama 3 (eng. *Toy Story 3*), Čovjek zvan Hrabrost (eng. *True Grit*) i Zimska kost (eng. *Winter's Bone*). Pobjedu je odnio Kraljev govor. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirani su bili filmovi Umjetnik (eng. *The Artist*), Nasljednici (eng. *The Descendants*), Jako glasno i nevjerojatno blizu (eng. *Extremely Loud & Incredibly Close*), Tajni život kućnih pomoćnica (eng. *The Help*), Hugo, Ponoć u Parizu (eng. *Midnight in Paris*), Igra pobjednika (eng. *Moneyball*), Drvo života (eng. *The Tree of Life*) i Put rata (eng. *War Horse*), a Oscar je osvojio Umjetnik. Na 85. dodjeli Oscara, 2013. godine, nominirani su bili filmovi Argo, Ljubav (franc. *Amour*), Zvijeri južnih divljina (eng. *Beasts of the Southern Wild*), Odbjegli Django (eng. *Django Unchained*), Pijev život (eng. *Life of Pi*), Lincoln, Jadnici (eng. *Les Misérables*), U dobrom i u zlu (eng. *Silver Linings Playbook*), Zero Dark Thirty. Oscar je osvojio Argo. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine nominirani su bili filmovi 12 godina ropstva (eng. *12 Years A Slave*), Američki varalice (eng. *American Hustle*), Kapetan Phillips (eng. *Captain Phillips*), Dobri dileri iz Dallasa (eng. *Dallas Buyers Club*), Gravitacija (eng. *Gravity*), Ona (eng. *Her*), Nebraska, Philomena i Vuk s Wall Streeta (eng. *The Wolf of Wall Street*), a nagradu je odnio 12 godina ropstva. Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirani su bili filmovi Birdman, Snajperist (eng. *American Sniper*), Odrastanje (eng. *Boyhood*), Hotel Grand Budapest (eng. *Grand Budapest Hotel*), Igra oponašanja (eng. *The Imitation Game*), Selma, Teorija svega (eng. *The Theory of Everything*) i Ritam ludila (eng. *Whiplash*), a pobijedio je

Birdman. Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirani su bili filmovi Spotlight, Oklada stoljeća (eng. *The Big Short*), Most špijuna (eng. *The Bridge of Spies*), Brooklyn, Pobješnjeli Max: Divlja cesta (eng. *Mad Max: Fury Road*), Marsovac (eng. *The Martian*), Povratnik (eng. *The Revenant*) i Soba (eng. *Room*). Oscar je osvojio Spotlight. Na 89. dodjeli Oscara, 2017. godine, nominirani su bili filmovi Mjesečina (eng. *Moonlight*), Dolazak (eng. *Arrival*), Ograde (eng. *Fences*), Greben spašenih (eng. *Hacksaw Ridge*), Comancheria (eng. *Hell or High Water*), Skrivene brojke (eng. *Hidden Figures*), La La Land, Lion i Manchester pokraj mora (eng. *Manchester by the Sea*), a pobijedio je Mjesečina. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirani su bili filmovi Oblik vode (eng. *The Shape of Water*), Skrivena ljubav (eng. *Call Me By Your Name*), Prijelomni čas (eng. *Darkest Hour*), Dunkirk, Bježi (eng. *Get Out*), Lady Bird, Fantomska nit (eng. *Phantom Thread*), Novine (eng. *The Post* i Tri plakata izvan grada (eng. *Three Billboards Outside Ebbing, Missouri*). Pobjedu je odnio Oblik vode. Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, bili su nominirani filmovi Zelena knjiga: Vodič za život (eng. *Green Book*), Crna Pantera (eng. *Black Panther*), Crni član KKKlana (eng. *BlacKKKlansman*), Bohemian Rhapsody, Miljenica (eng. *The Favourite*), Roma, Zvijezda je rođena (eng. *A Star is Born*) i Čovjek iz sjene (eng. *Vice*), a nagradu je osvojio Zelena knjiga: Vodič za život. Na 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, bili su nominirani filmovi Parazit (eng. *Parasite*), Izazivač: Le Mans '66 (eng. *Ford v. Ferrari*), Irac (eng. *The Irishman*), Jojo Rabbit, Joker, Male žene (eng. *Little Women*), Priča o braku (eng. *Marriage Story*), 1917 i Bilo jednom... u Hollywoodu (eng. *Once Upon a Time in Hollywood*), a Oscar je osvojio Parazit.

Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, bili su nominirani filmovi Zemlja nomada (eng. *Nomadland*), Otac (eng. *The Father*), Juda i crni mesija (eng. *Judas and the Black Messiah*), Mank, Minari, Djevojka koja obećava (eng. *Promising Young Woman*), Zvuk metala (eng. *Sound of Metal*) i Čikaška sedmorka (eng. *The Trial of the Chicago 7*), a Oscar je osvojio Život nomada. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, bili su nominirani filmovi CODA, Belfast, Ne gledaj gore (eng. *Don't Look Up*), Drive My Car, Dina (eng. *Dune*), Kralj Richard (eng. *King Richard*), Pizza od sladića (eng. *Licorice Pizza*), Ulica noćnih mora (eng. *Nightmare Alley*), Šape pasje (eng. *The Power of the Dog*) i Priča sa zapadne strane (eng. *West Side Story*), a nagradu je odnio CODA. Na 95. dodjeli Oscara, 2023. godine, nominirani su bili filmovi Sve u isto vrijeme (eng. *Everything Everywhere All At Once*), Na zapadu ništa novo (eng. *All Quiet on the Western Front*), Avatar: Put vode (eng. *Avatar: The Way of Water*), Duhovi otoka (eng. *The Banshees of Inisherin*), Elvis, Fabelmanovi (eng. *The Fabelmans*), Tár, Top Gun: Maverick,

Trokut tuge (eng. *Triangle of Sadness*) i Žene govore (eng. *Women Talking*). Nagradu je osvojio Sve u isto vrijeme.

5.2. Najbolji redatelj

U kategoriji za Najboljeg redatelja, na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirani su bili redatelji Steven Soderbergh, koji je te godine bio nominiran dva puta, Stephen Daldry, Ang Lee i Ridley Scott. Oscara je dobio Steven Soderbergh za film *Traffic*. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirani su bili redatelji Ron Howard, Robert Altman, Peter Jackson, David Lynch i Ridley Scott, a osvojio je Ron Howard za film *Genijalni um*. Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirani su bili redatelji Roman Polanski, Pedro Almodóvar, Stephen Daldry, Rob Marshall i Martin Scorsese, a pobjedu je odnio Roman Polanski za film *Pijanist*. Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine, nominirani su bili redatelji Peter Jackson, Sofia Coppola, Clint Eastwood, Fernando Meirelles i Peter Weir. Nagradu je osvojio Peter Jackson za *Gospodar prstenova: Povratak kralja*. Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirani su bili redatelji Clint Eastwood, Taylor Hackford, Mike Leigh, Alexandar Payne i Martin Scorsese, a nagradu je osvojio Clint Eastwood za film *Djevojka od milijun dolara*. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine, nominirani su bili redatelji Ang Lee, George Clooney, Paul Haggis, Bennett Miller i Steven Spielberg, a Oscar je osvojio Ang Lee za film *Planina Brokeback*. Na 79. dodjeli Oscara, 2007. godine, nominirani su bili redatelji Martin Scorsese, Clint Eastwood, Stephen Frears, Paul Greengrass i Alejandro González Iñárritu. Oscara je dobio Martin Scorsese za film *Pokojni*. Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine, nominirani su bili redatelji Ethan i Joel Cohen, Paul Thomas Anderson, Tony Gilroy, Jason Reitman i Julian Schnabel, a pobijedili su braća Ethan i Joel Cohen za film *Nema zemlje za starce*. Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirani su bili redatelji Danny Boyle, Stephen Daldry, David Fincher, Ron Howard i Gus Van Sant, a nagradu je dobio Danny Boyle za film *Milijunaš s ulice*. Na 82. dodjeli Oscara, 2010. godine, nominirani su bili redatelji Kathryn Bigelow, James Cameron, Lee Daniels, Jason Reitman i Quentin Tarantino, a po prvi put je Oscara za Najboljeg redatelja osvojila žena – Kathryn Bigelow za film *Narednik James*.

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirani su bili redatelji Tom Hooper, Darren Aronofsky, Joel i Ethan Coen, David Fincher i David O. Russell. Oscar je osvojio Tom Hooper za film *Kraljev govor*. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirani su bili redatelji Michel Hazanavicius, Woody Allen, Terrence Malick, Alexandar Payne i Martin Scorsese, a nagradu je osvojio Michel Hazanavicius za film *Umjetnik*. Na 85. dodjeli Oscara, 2013. godine, nominirani su bili redatelji Ang Lee, Michael Haneke, David O. Russell, Steven Spielberg i

Benh Zeitlin. Oscara je dobio Ang Lee za film *Pijev život*. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine, nominirani su bili redatelji Alfonso Cuarón, Steve McQueen, Alexandar Payne, David O. Russell i Martin Scorsese, a nagradu je osvojio Alfonso Cuarón za film *Gravitacija*. Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirani su bili redatelji Alejandro González Iñárritu, Wes Anderson, Richard Linklater, Bennett Miller i Morten Tyldum. Oscar je osvojio Alejandro González Iñárritu za film *Birdman*. Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirani su bili redatelji Alejandro González Iñárritu, Lenny Abrahamson, Tom McCarthy, Adam McKay i George Miller, a nagradu je osvojio Alejandro González Iñárritu za film *Povratnik*. Na 89. dodjeli Oscara, 2017. nominirani su bili redatelji Damien Chazelle, Mel Gibson, Barry Jenkins, Kenneth Lonergan i Denis Villeneuve. Oscar je osvojio Damien Chazelle za film *La La Land* što ga je učinilo najmlađim dobitnikom u toj kategoriji. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirani su bili redatelji Guillermo del Toro, Paul Thomas Anderson, Greta Gerwig, Christopher Nolan i Jordan Peele, a nagradu je osvojio Guillermo del Toro za film *Oblik vode*. Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, nominirani su bili redatelji Alfonso Cuarón, Yorgos Lanthimos, Spike Lee, Adam McKay i Paweł Pawlikowski, a pobijedio je Alfonso Cuarón za film *Roma*. Na 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, nominirani su bili redatelji Bong Joon-Ho, Sam Mendes, Todd Phillips, Martin Scorsese i Quentin Tarantino, a Oscar je osvojio Bong Joon-Ho za film *Parazit*.

Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, nominirani su bili redatelji Chloe Zhao, Lee Isaac Chung, Emerald Fennell, David Fincher i Thomas Vinterberg, a osvojila ga je Chloe Zhao za film *Zemlja nomada*. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, nominirani su bili redatelji Jane Campion, Paul Thomas Anderson, Kenneth Branagh, Ryusuke Hamaguchi i Steven Spielberg, a Oscar je osvojila Jane Campion za film *Šape pasje*. Na 95. dodjeli Oscara, 2023. godine, nominirani su bili redatelji Daniel Scheinert i Daniel Kwan, Todd Field, Martin McDonagh, Ruben Östlund i Steven Spielberg. Nagradu su osvojili redatelji Daniel Scheinert i Daniel Kwan za film *Sve u isto vrijeme*.

5.3. Najbolji glumac

U kategoriji Najbolji glumac, na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirani su bili glumci Russell Crowe, Javier Bardem, Tom Hanks, Ed Harris i Geoffrey Rush. Nagradu je osvojio Russell Crowe za ulogu u filmu *Gladijator*. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirani su bili glumci Denzel Washington, Russell Crowe, Sean Penn, Will Smith i Tom Wilkinson, a osvojio je Denzel Washington za ulogu u filmu *Dan obuke* (eng. *Training Day*). Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirani su bili glumci Adrien Brody, Nicholas Cage, Michael Caine,

Daniel Day-Lewis i Jack Nicholson. Oscar je osvojio Adrien Brody za ulogu u filmu Pijanist. Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine, nominirani su bili glumci Sean Penn, Johnny Depp, Ben Kingsley, Jude Law i Bill Murray, a Oscar je osvojio Sean Penn za ulogu u filmu Mistična rijeka. Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirani su bili glumci Jamie Foxx, Don Cheadle, Johnny Depp, Leonardo DiCaprio i Clint Eastwood, a pobijedio je Jamie Foxx za ulogu u filmu Ray. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine, nominirani su bili glumci Phillip Seymour Hoffman, Terrence Howard, Heath Ledger, Joaquin Phoenix i David Strathairn. Nagradu je dobio Phillip Seymour Hoffman za ulogu u filmu Capote. Na 79. dodjeli Oscara, 2007. godine, nominirani su bili glumci Forest Whitaker, Leonardo DiCaprio, Ryan Gosling, Peter O'Toole i Will Smith, a Oscara je dobio Forest Whitaker za ulogu u filmu Posljednji kralj Škotske (eng. *The Last King of Scotland*). Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine, nominirani su bili glumci Daniel Day-Lewis, George Clooney, Johnny Depp, Tommy Lee Jones i Viggo Mortensen, a nagradu je osvojio Daniel Day-Lewis za ulogu u filmu Bit će krvi. Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirani su bili glumci Sean Penn, Richard Jenkins, Frank Langella, Brad Pitt i Mickey Rourke. Oscar je osvojio Sean Penn za ulogu u filmu Milk. Na 82. dodjeli Oscara, 2010. godine, nominirani su bili glumci Jeff Bridges, George Clooney, Colin Firth, Morgan Freeman i Jeremy Renner, a pobijedio je Jeff Bridges za ulogu u filmu Ludo srce (eng. *Crazy Heart*).

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirani su bili glumci Colin Firth, Javier Bardem, Jeff Bridges, Jesse Eisenberg i James Franco, a osvojio ga je Colin Firth za ulogu u filmu Kraljev govor. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirani su bili glumci Jean Dujardin, Demián Bichir, George Clooney, Gary Oldman i Brad Pitt, a Oscar je osvojio Jean Dujardin za ulogu u filmu Umjetnik. Na 85. dodjeli Oscara, 2013. godine, nominirani su bili glumci Daniel Day-Lewis, Bradley Cooper, Hugh Jackman, Joaquin Phoenix i Denzel Washington. Oscar je osvojio Daniel Day-Lewis za ulogu u filmu Lincoln te time postao prvi i zasad jedini glumac koji ima tri osvojena Oscara u kategoriji Najbolji glumac. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine, nominirani su bili glumci Matthew McConaughey, Christian Bale, Bruce Dern, Leonardo DiCaprio i Chiwetel Ejiofor. Nagradu je dobio Matthew McConaughey za ulogu u filmu Dobri dileri iz Dallasa. Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirani su bili glumci Eddie Redmayne, Steve Carell, Bradley Cooper, Benedict Cumberbatch i Michael Keaton, a Oscar je osvojio Eddie Redmayne za ulogu u filmu Teorija svega. Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirani su bili glumci Leonardo DiCaprio, Bryan Cranston, Matt Damon, Michael Fassbender i Eddie Redmayne, a pobijedio je Leonardo DiCaprio za ulogu u filmu Povratnik.

Na 89. dodjeli Oscara, 2017. godine, nominirani su bili glumci Casey Affleck, Andrew Garfield, Ryan Gosling, Viggo Mortensen i Denzel Washington, a nagradu je osvojio Casey Affleck za ulogu u filmu Manchester pokraj mora. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirani su bili glumci Gary Oldman, Timothée Chalamet, Daniel Day-Lewis, Daniel Kaluuya i Denzel Washington. Oscara je dobio Gary Oldman za ulogu u filmu Prijelomni čas. Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, nominirani su bili glumci Rami Malek, Christian Bale, Bradley Cooper, Willem Dafoe i Viggo Mortensen, a osvojio ga je Rami Malek za ulogu u filmu Bohemian Rhapsody. Na 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, nominirani su bili glumci Joaquin Phoenix, Antonio Banderas, Leonardo DiCaprio, Adam Driver i Jonathan Pryce, a pobijedio je Joaquin Phoenix za ulogu u filmu Joker.

Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, nominirani su bili glumci Anthony Hopkins, Riz Ahmed, Chadwick Boseman, Gary Oldman i Steven Yeun, a nagradu je osvojio Anthony Hopkins za ulogu u filmu Otac. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, nominirani su bili glumci Will Smith, Javier Bardem, Benedict Cumberbatch, Andrew Garfield i Denzel Washington. Pobijedio je Will Smith za ulogu u filmu Kralj Richard. Na 95. dodjeli Oscara, 2023. godine, nominirani su bili glumci Brendan Fraser, Austin Butler, Colin Farrell, Paul Mescal i Bill Nighy, a nagradu je dobio Brendan Fraser za ulogu u filmu Kit (eng. *The Whale*).

5.4. Najbolja glumica

U kategoriji za Najbolju glumicu, na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirane su bile glumice Julia Roberts, Joan Allen, Juliette Binoche, Ellen Burstyn i Laura Linney. Nagradu je osvojila Julia Roberts za ulogu u filmu Erin Brockovich. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirane su bile glumice Halle Berry, Judi Dench, Nicole Kidman, Sissy Spacek i Renée Zellweger, a pobijedila je Halle Berry za ulogu u filmu Bal čudovišta (eng. *Monster's Ball*) te time postala prva Afroamerikanka koja je dobila Oscar u toj kategoriji. Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirane su bile glumice Nicole Kidman, Salma Hayek, Diane Lane, Julianne Moore i Renée Zellweger. Oscara je dobila Nicole Kidman za ulogu u filmu Sati. Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine, nominirane su bile glumice Charlize Theron, Keisha Castle-Hughes, Diane Keaton, Samantha Morton i Naomi Watts, a dobila ga je Charlize Theron za ulogu u filmu Čudovište (eng. *Monster*). Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirane su bile glumice Hilary Swank, Annette Benning, Catalina Sandino Moreno, Imelda Staunton i Kate Winslet, a pobijedila je Hilary Swank za ulogu u filmu Djevojka od milijun dolara. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine, nominirane su bile glumice Reese Witherspoon, Judi Dench, Felicity Huffman, Keira Knightley i Charlize Theron. Oscar je osvojila Reese Witherspoon za

ulogu u filmu Hod po rubu (eng. *Walk the Line*). Na 79. dodjeli Oscara, 2007. godine, nominirane su bile glumice Helen Mirren, Penélope Cruz, Judi Dench, Meryl Streep i Kate Winslet, a Oscara je dobila Helen Mirren za ulogu u filmu Kraljica. Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine, nominirane su bile glumice Marion Cotillard, Cate Blanchett, Julie Christie, Laura Linney i Elliot Page, a dobila ga je Marion Cotillard za ulogu u filmu Život u ružičastom (franc. *La Vie en Rose*). Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirane su bile glumice Kate Winslet, Anne Hathaway, Angelina Jolie, Melissa Leo i Meryl Streep. Oscara je dobila Kate Winslet za ulogu u filmu Žena kojoj sam čitao. Na 82. dodjeli Oscara, 2010. godine, nominirane su bile glumice Sandra Bullock, Helen Mirren, Carey Mulligan, Gabourey Sidibe i Meryl Streep, a nagradu je osvojila Sandra Bullock za ulogu u filmu Priča o prvaku.

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirane su bile glumice Natalie Portman, Annette Benning, Nicole Kidman, Jennifer Lawrence i Michelle Williams. Oscar je osvojila Natalie Portman za ulogu u filmu Crni labud. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirane su bile glumice Meryl Streep, Glenn Close, Viola Davis, Rooney Mara i Michelle Williams, a Oscar je osvojila Meryl Streep za ulogu u filmu Željezna Lady (eng. *The Iron Lady*). Na 85. dodjeli Oscara, 2013. godine, nominirane su bile glumice Jennifer Lawrence, Jessica Chastain, Emmanuelle Riva, Quvenzhané Wallis i Naomi Watts, a nagradu je osvojila Jennifer Lawrence za ulogu u filmu U dobru i u zlu. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine, nominirane su bile glumice Cate Blanchett, Amy Adams, Sandra Bullock, Judi Dench i Meryl Streep. Oscar je osvojila Cate Blanchett za ulogu u filmu Jasmine French (eng. *Blue Jasmine*). Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirane su bile glumice Julianne Moore, Marion Cotillard, Felicity Jones, Rosamund Pike i Reese Witherspoon, a nagradu je osvojila Julianne Moore za ulogu u filmu Zauvijek Alice (eng. *Still Alice*). Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirane su bile glumice Brie Larson, Cate Blanchett, Jennifer Lawrence, Charlotte Rampling i Saoirse Ronan, a dobila ga je Brie Larson za ulogu u filmu Soba. Na 89. dodjeli Oscara, 2017. godine, nominirane su bile glumice Emma Stone, Isabelle Ruppert, Ruth Negga, Natalie Portman i Meryl Streep. Pobijedila je Emma Stone za ulogu u filmu La La Land. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirane su bile glumice Frances McDormand, Sally Hawkins, Margot Robbie, Saoirse Ronan i Meryl Streep. Oscar je osvojila Frances McDormand za ulogu u filmu Tri plakata izvan grada. Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, nominirane su bile glumice Olivia Coleman, Yalitza Aparicio, Glenn Close, Lady Gaga i Melissa McCarthy, a osvojila ga je Olivia Coleman za ulogu u filmu Miljenica. Na dodjeli 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, nominirane

su bile glumice Renée Zellweger, Cynthia Erivo, Scarlett Johansson, Saoirse Ronan i Charlize Theron, a pobijedila je Renée Zellweger za ulogu u filmu Judy.

Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, nominirane su bile glumice Frances McDormand, Viola Davis, Andra Day, Vanessa Kirby i Carey Mulligan. Pobijedila je Frances McDormand za ulogu u filmu Zemlja nomada te postala prva glumica u povijesti koja ima tri Oscara u kategoriji Najbolje glumice. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, nominirane su bile glumice Jessica Chastain, Olivia Coleman, Penélope Cruz, Nicole Kidman i Kirsten Stewart, a nagradu je odnijela Jessica Chastain za ulogu u filmu Oči Tammy Faye (eng. *The Eyes of Tammy Faye*). Na 95. dodjeli Oscara, 2023. godine, nominirane su bile glumice Michelle Yeoh, Cate Blanchett, Ana de Armas, Andrea Riseborough i Michelle Williams, a nagradu je dobila Michelle Yeoh za ulogu u filmu Sve u isto vrijeme. Time je postala prva Azijatkinja s Oscarom u toj kategoriji.

5.5. Najbolji sporedni glumac

U kategoriji Najbolji sporedni glumac, na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirani su bili glumci Benicio del Toro, Jeff Bridges, Willem Dafoe, Albert Finney, Joaquin Phoenix, a pobijedio je Benicio del Toro za ulogu u filmu *Traffic*. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirani su bili glumci Jim Broadbent, Ethan Hawke, Ben Kingsley, Ian McKellen i Jon Voight, a nagradu je dobio Jim Broadbent za ulogu u filmu *Iris*. Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirani su bili glumci Chris Cooper, Ed Harris, Paul Newman, John C. Reilly i Christopher Walken. Oscar je osvojio Chris Cooper za ulogu u filmu *Adaptacija* (eng. *Adaptation*). Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine, nominirani su bili glumci Tim Robbins, Alec Baldwin, Benicio del Toro, Djimon Hounsou i Ken Watanabe, a osvojio ga je Tim Robbins za ulogu u filmu *Mistična rijeka*. Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirani su bili glumci Morgan Freeman, Alan Alda, Thomas Haden Church, Jamie Foxx i Clive Owen. Oscar je dobio Morgan Freeman za ulogu u filmu *Djevojka od milijun dolara*. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine, nominirani su bili glumci George Clooney, Matt Dillon, Paul Giamatti, Jake Gyllenhaal i William Hurt, a nagradu je osvojio George Clooney za ulogu u filmu *Syriana*. Na 79. dodjeli Oscara, 2007. godine, nominirani su bili glumci Alan Arkin, Jackie Earle Haley, Djimon Hounsou, Eddie Murphy i Mark Wahlberg, a osvojio je Alan Arkin za ulogu u filmu *Mala Miss Amerike*. Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine, nominirani su bili glumci Javier Bardem, Casey Affleck, Phillip Seymour Hoffman, Hal Holbrook i Tom Wilkinson. Nagradu je osvojio Javier Bardem za ulogu u filmu *Nema zemlje za starce*. Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirani su bili Heath Ledger, Josh Brolin, Robert Downey Jr., Phillip Seymour Hoffman i

Michael Shannon, a pobijedio je Heath Ledger za ulogu u filmu Crni vitez (eng. *The Dark Knight*). Na 82. dodjeli Oscara, 2010. godine, nominirani su bili glumci Christoph Waltz, Matt Damon, Woody Harrelson, Christopher Plummer i Stanley Tucci. Nagradu je osvojio Christoph Waltz za ulogu u filmu Nemilosrdni gadovi.

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirani su bili glumci Christian Bale, John Hawkes, Jeremy Renner, Mark Ruffalo i Geoffrey Rush, a Oscar je osvojio Christian Bale za ulogu u filmu Boksač. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirani su bili glumci Christopher Plummer, Kenneth Branagh, Jonah Hill, Nick Nolte i Max von Sydow, a pobijedio je Christopher Plummer za ulogu u filmu Početnici (eng. *Beginners*). Na 85. dodjeli Oscara, 2013. godine, nominirani su bili glumci Christoph Waltz, Alan Arkin, Robert De Niro, Phillip Seymour Hoffman i Tommy Lee Jones. Nagradu je dobio Christoph Waltz za ulogu u filmu Odbjegli Django. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine, nominirani su bili glumci Jared Leto, Barkhad Abdi, Bradley Cooper, Michael Fassbender i Jonah Hill, a pobijedio je Jared Leto za ulogu u filmu Dobri dileri iz Dallasa. Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirani su bili glumci J. K. Simmons, Robert Duvall, Ethan Hawke, Edward Norton i Mark Ruffalo, a nagradu je dobio J. K. Simmons za ulogu u filmu Ritam ludila. Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirani su bili glumci Mark Rylance, Christian Bale, Tom Hardy, Mark Ruffalo i Sylvester Stallone, a pobijedio je Mark Rylance za ulogu u filmu Most špijuna. Na 89. dodjeli Oscara, 2017. godine, nominirani su bili glumci Mahershala Ali, Jeff Bridges, Lucas Hedges, Dev Patel i Michael Shannon, a nagradu je osvojio Mahershala Ali za ulogu u filmu Mjesečina. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirani su bili glumci Sam Rockwell, Willem Dafoe, Woody Harrelson, Richard Jenkins i Christopher Plummer. Oscar je osvojio Sam Rockwell za ulogu u filmu Tri plakata izvan grada. Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, nominirani su bili Mahershala Ali, Adam Driver, Sam Elliot, Richard E. Grant i Sam Rockwell. Nagradu je dobio Mahershala Ali za ulogu u filmu Zelena knjiga: Vodič za život. Na 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, nominirani su bili glumci Brad Pitt, Tom Hanks, Anthony Hopkins, Al Pacino i Joe Pesci, a Oscar je osvojio Brad Pitt za ulogu u filmu Bilo jednom...u Hollywoodu.

Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, nominirani su bili glumci Daniel Kaluuya, Sacha Baron Cohen, Leslie Odom Jr., Paul Raci i LaKeith Stanfield, a nagradu je dobio Daniel Kaluuya za ulogu u filmu Juda i crni mesija. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, nominirani su bili glumci Troy Kotsur, Ciarán Hinds, Jesse Plemons, J. K. Simmons i Kodi Smit-McPhee, a osvojio je Troy Kotsur za ulogu u filmu CODA. Time je postao prvi gluhočujni glumac koji je osvojio u toj kategoriji. Na 95. dodjeli Oscara, nominirani su bili glumci Ke Huy Quan, Brendan Gleeson,

Bryan Tyree Henry, Judd Hirsch i Barry Keoghan. Oscar je osvojio Ke Huy Quan za ulogu u filmu Sve u isto vrijeme.

5.6. Najbolja sporedna glumica

U kategoriji Najbolja sporedna glumica, na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirane su bile glumice Marcia Gay Harden, Judi Dench, Kate Hudson, Frances McDormand i Julie Walters. Oscara je dobila Marcia Gay Harden za ulogu u filmu Pollock. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirane su bile glumice Jennifer Connelly, Helen Mirren, Maggie Smith, Marisa Tomei i Kate Winslet, a pobjedu je odnijela Jennifer Connelly za ulogu u filmu Genijalni um. Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirane su bile glumice Catherine Zeta-Jones, Kathy Bates, Queen Latifah, Julianne Moore i Meryl Streep. Oscar je osvojila Catharine Zeta-Jones za ulogu u filmu Chicago. Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine, nominirane su bile glumice Renée Zellweger, Shohreh Aghdashloo, Patricia Clarkson, Marcia Gay Harden i Holly Hunter, a pobijedila je Renée Zellweger za ulogu u filmu Studengora (eng. *Cold Mountain*). Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirane su bile glumice Cate Blanchett, Laura Linney, Virginia Madsen, Sophie Okonedo i Natalie Portman, a nagradu je osvojila Cate Blanchett za ulogu u filmu Avijatičar. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine, nominirane su bile glumice Rachel Weisz, Amy Adams, Catharine Keener, Frances McDormand i Michelle Williams, a Oscar je dobila Rachel Weisz za ulogu u filmu Brižni vrtlar (eng. *The Constant Gardener*). Na 79. dodjeli Oscara, 2007. godine, nominirane su bile glumice Jennifer Hudson, Adriana Barraza, Cate Blanchett, Abigail Breslin i Rinko Kikuchi, a pobijedila je Jennifer Hudson za ulogu u filmu Dreamgirls. Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine, nominirane su bile glumice Tilda Swinton, Cate Blanchett, Ruby Dee, Saoirse Ronan i Amy Ryan. Nagradu je osvojila Tilda Swinton za ulogu u filmu Michael Clayton. Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirane su bile glumice Penélope Cruz, Amy Adams, Viola Davis, Taraji P. Henson i Marisa Tomei, a Oscara je odnijela Penélope Cruz za ulogu u filmu Vicky Cristina Barcelona. Na 82. dodjeli Oscara, 2010. godine, nominirane su bile glumice Mo'Nique, Penélope Cruz, Vera Farmiga, Maggie Gyllenhaal i Anna Kendrick, a pobijedila je Mo'Nique za ulogu u filmu Precious.

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirane su bile glumice Melissa Leo, Amy Adams Helena Bonham Carter, Hailee Steinfeld i Jackie Weaver. Pobijedila je Melissa Leo za ulogu u filmu Boksač. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirane su bile glumice Octavia Spencer, Bérénice Bejo, Jessica Chastain, Melissa McCarthy i Janet McTeer, a nagradu je dobila Octavia Spencer za ulogu u filmu Tajni život kućnih pomoćnica Na 85. dodjeli Oscara, 2013.

godine, nominirane su bile glumice Anne Hathaway, Amy Adams, Sally Field, Helen Hunt i Jackie Weaver. Oscar je dobila Anne Hathaway za ulogu u filmu *Jadnici*. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine, nominirane su bile glumice Lupita Nyong'o, Sally Hawkins, Jennifer Lawrence, Julia Roberts i June Squibb. Oscar je dobila Lupita Nyong'o za ulogu u filmu *12 godina ropstva*. Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirane su bile glumice Patricia Arquette, Laura Dern, Keira Knightley, Emma Stone i Meryl Streep, a nagradu je osvojila Patricia Arquette za ulogu u filmu *Odrastanje*. Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirane su bile glumice Alicia Vikander, Jennifer Jason Leigh, Rooney Mara, Rachel McAdams i Kate Winslet. Oscar je osvojila Alicia Vikander za ulogu u filmu *Dankinja* (eng. *The Danish Girl*). Na 89. dodjeli Oscara, 2017. godine, nominirane su bile glumice Viola Davis, Naomie Harris, Nicole Kidman, Octavia Spencer i Michelle Williams. Oscar je osvojila Viola Davis za ulogu u filmu *Ograde*. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirane su bile glumice Allison Janney, Mary J. Blige, Lesley Manville, Laurie Metcalf i Octavia Spencer. Nagradu je osvojila Allison Janney za ulogu u filmu *Ja, Tonya* (eng. *I, Tonya*). Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, nominirane su bile glumice Regina King, Amy Adams, Marina de Tavira, Emma Stone i Rachel Weisz, a osvojila ga je Regina King za ulogu u filmu *Ulica Beale* (eng. *If Beale Street Could Talk*). Na 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, nominirane su bile glumice Laura Dern, Kathy Bates, Scarlett Johansson, Florence Pugh i Margot Robbie. Oscar je osvojila Laura Dern za ulogu u filmu *Priča o braku*. Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, nominirane su bile glumice Youn Yuh-jung, Maria Bakalova, Glenn Close, Olivia Coleman i Amanda Seyfried, a pobijedila je Youn Yuh-jung za ulogu u filmu *Minari*. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, nominirane su bile glumice Ariana DeBose, Jessie Buckley, Judi Dench, Kirsten Dunst i Aunjanue Ellis, a nagradu je dobila Ariana DeBose za ulogu u filmu *Priča sa zapadne strane*. Na 95. dodjeli Oscara, 2023. godine, nominirane su bile glumice Jamie Lee Curtis, Angela Basset, Hong Chau, Kerry Condon i Stephanie Hsu. Nagradu je osvojila Jamie Lee Curtis za ulogu u filmu *Sve u isto vrijeme*.

5.7. Najbolji originalni scenarij

U kategoriji Najbolji originalni scenarij, na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirani su bili scenariji *Korak do slave* (eng. *Almost Famous*), *Billy Elliott*, *Erin Brockovich*, *Gladijator*, *Računaj na mene* (eng. *You Can Count on Me*), a pobijedio je *Korak do slave*. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirani su bili scenariji *Gosford Park*, *Amélie*, *Memento*, *Bal čudovišta* i *Obitelj čudaka* (eng. *The Royal Tenenbaums*), a pobijedio je *Gosford Park*. Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirani su bili scenariji *Pričaj s njom* (eng. *Talk to Her*), *Daleko od raja* (eng. *Far from Heaven*), *Bande iz New Yorka*, *Moje grčko vjenčanje* (eng. *My*

Big Fat Greet Wedding) i I tvoju mamu također (španj. *Y Tu Mamá Tambián*). Oscar je osvojio Pričaj s njom. Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine, nominirani su bili scenariji Izgubljeni u prijevodu, Barbarske invazije (eng. *The Barbarian Invasion*), Slatke, prljave stvari (eng. *Dirty Pretty Things*), Potraga za Nemom (eng. *Finding Nemo*) i U Americi (eng. *In America*), a nagradu je osvojio Izgubljeni u prijevodu. Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirani su bili scenariji Vječni sjaj nepobjedivog uma (eng. *Eternal Sunshine of the Spotless Mind*), Avijatičar, Hotel Ruanda, Izbavitelji (eng. *The Incredibles*) i Vera Drake. Nagradu je dobio Vječni sjaj nepobjedivog uma. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine, nominirani su bili scenariji Fatalna nesreća, Laku noć i sretno, Završni udarac (eng. *Matchpoint*), Lignja i kit (eng. *The Squid and the Whale*) i Syriana, a nagradu je dobio Fatalna nesreća. Na 79. dodjeli Oscara, 2007. godine, nominirani su bili scenariji Mala Miss Amerike, Babel, Pisma s Iwo Jime, Panov labirint (eng. *Pan's Labyrinth*) i Kraljica. Oscar je osvojio Mala Miss Amerike. Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine, nominirani su bili scenariji Juno, Lars ima curu (eng. *Lars and the Real Girl*), Michael Clayton, Juhu-hu (eng. *Ratatouille*) i Obitelj Savage (eng. *The Savages*), a pobijedio je Juno. Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirani su bili scenariji Milk, Zaleđena rijeka (eng. *Frozen River*), Samo bez brige (eng. *Happy-Go-Lucky*), Kriminalci na godišnjem (eng. *In Bruges*) i WALL-E, a nagradu je dobio Milk. Na 82. dodjeli Oscara, 2010. godine, nominirani su bili scenariji Narednik James, Nemilosrdni gadovi, Glasnik (eng. *The Messenger*), Ozbiljan čovjek i Nebesa. Pobijedio je Narednik James.

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirani su bili scenariji Kraljev govor, Još jedna godina (eng. *Another Year*), Boksač, Početak i Djeca su dobro, a nagradu je osvojio Kraljev govor. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirani su bili scenariji Ponoć u Parizu, Umjetnik, Djeveruše (eng. *Bridesmaids*), Crni ponedjeljak (eng. *Margin Call*) i Nader i Simin se rastaju (eng. *A Separation*), a pobijedio je Ponoć u Parizu. Na 85. dodjeli Oscara, 2013. godine, nominirani su bili scenariji Odbjegli Django, Amour, Let (eng. *Flight*), Kraljevstvo izlazećeg mjeseca (eng. *Moonrise Kingdom*) i Zero Dark Thirty. Oscar je osvojio Odbjegli Django. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine, nominirani su bili scenariji Ona, Američki varalice, Jasmine French, Dobri dileri iz Dallasa i Nebraska, a Oscar je osvojio Ona. Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirani su bili scenariji Birdman, Odrastanje, Foxcatcher: Priča koja je šokirala svijet (eng. *Foxcatcher*), Hotel Grand Budapest i Noćne kronike (eng. *Nightcrawler*), a pobijedio je Birdman. Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirani su bili scenariji Spotlight, Most špijuna, Ex Machina, Izvrnuto obrnuto (eng. *Inside Out*) i Straight Outta Compton, a Oscar je osvojio Spotlight. Na 89. dodjeli Oscara, 2017. godine, nominirani su bili

scenariji Manchester pokraj mora, Comancheria, La La Land, Jastog (eng. *The Lobster*) i Žene 20. stoljeća (eng. *20th Century Women*). Nagradu je osvojio Manchester pokraj mora. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirani su bili scenariji Bježi, Moja ljubavna priča (eng. *The Big Sick*), Lady Bird, Oblik vode i Tri plakata izvan grada. Oscar je dobio Bježi. Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, nominirani su bili scenariji Zelena knjiga: Vodič za život, Miljenica, Iskušeni (eng. *First Reformed*) Roma i Čovjek iz sjene, a pobijedio je Zelena knjiga: Vodič za život. Na 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, nominirani su bili scenariji Parazit, Nož u leđa (eng. *Knives Out*), Priča o braku, 1917 i Bilo jednom... u Hollywoodu. Oscar je osvojio Parazit.

Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, nominirani su bili scenariji Djevojka koja obećava, Juda i crni mesija, Minari, Zvuk metala i Čikaška sedmorka. Oscar je dobio Djevojka koja obećava. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, nominirani su bili scenariji Belfast, Ne gledaj gore, Kralj Richard, Pizza od sladića i Najgora osoba na svijetu (eng. *The Worst Person in the World*), a dobio je Belfast. Na 95. dodjeli Oscara, nominirani su bili Sve u isto vrijeme, Duhovi otoka, Fabelmanovi, Tár i Trokut tuge. Nagradu je dobio Sve u isto vrijeme.

5.8. Najbolji prilagođeni scenarij

U kategoriji za Najbolji prilagođeni scenarij, na 73. dodjeli Oscara, 2001. godine, nominirani su bili scenariji Traffic, Čokolada, Tigar i zmaj, Tko je ovdje lud? (eng. *O Brother, Where Art Thou?*) i Zlatni dečki (eng. *Wonder Boys*), a Oscar je dobio Traffic. Na 74. dodjeli Oscara, 2002. godine, nominirani su bili scenariji Genijalni um, Svijet duhova (eng. *Ghost World*), U zamci, Gospodar prstenova: Prstenova družina i Shrek. Nagradu je dobio Genijalni um. Na 75. dodjeli Oscara, 2003. godine, nominirani su bili scenariji Pijanist, Sve zbog jednog dječaka (eng. *About a Boy*), Adaptacija, Chicago i Sati. Oscar je osvojio Pijanist. Na 76. dodjeli Oscara, 2004. godine, nominirani su bili scenariji Gospodar prstenova: Povratak kralja, Američki san (eng. *American Splendor*), Božji grad (eng. *City of God*), Mistična rijeka i Utrka života. Pobijedio je Gospodar prstenova: Povratak kralja. Na 77. dodjeli Oscara, 2005. godine, nominirani su bili scenariji Stranputica, Prije sumraka (eng. *Before Sunset*), San za životom J. M. Barrieja, Djevojka od milijun dolara i Dnevnik s motocikla (eng. *The Motorcycle Diaries*), a nagradu je odnio Stranputica. Na 78. dodjeli Oscara, 2006. godine, nominirani su bili scenariji Planina Brokeback, Capote, Brižni vrtlar, Povijest nasilja (eng. *A History of Violence*) i München, a Oscar je dobio Planina Brokeback. Na 79. dodjeli Oscara, 2007. godine, nominirani su bili scenariji Pokojni, Borat: učenje o amerika kultura za boljitak veličanstveno država Kazahstan (eng. *Borat: Cultural Learnings of America for Make Benefit Glorious Nation of Kazakhstan*), Djeca čovječanstva (eng. *Children of Men*), Mala djeca (eng. *Little Children*) i Bilješke o

jednom skandalu (eng. *Notes on a Scandal*). Nagradu je osvojio Pokojni. Na 80. dodjeli Oscara, 2008. godine, nominirani su bili scenariji Nema zemlje za starce, Okajanje, Daleko od nje (eng. *Away from Her*), Skafander i leptir (eng. *The Diving Bell and the Butterfly*) i Bit će krvi. Pobjedio je Nema zemlje za starce. Na 81. dodjeli Oscara, 2009. godine, nominirani su bili scenariji Milijunaš s ulice, Neobična priča o Benjaminu Buttonu, Sumnja (eng. *Doubt*), Frost/Nixon i Žena kojoj sam čitao. Oscar je osvojio Milijunaš s ulice. Na 82. dodjeli Oscara 2010. godine, nominirani su bili scenariji Precious, Okrug 9, Sve o jednoj djevojci, U banani (eng. *In the Loop*) i Ni na nebu, ni na zemlji, a pobjedio je Precious.

Na 83. dodjeli Oscara, 2011. godine, nominirani su bili scenariji Društvena mreža, 127 sati, Priča o igračkama 3, Čovjek zvan Hrabrost i Zimska kost, a nagradu je dobio Društvena mreža. Na 84. dodjeli Oscara, 2012. godine, nominirani su bili Nasljednici, Hugo, Martovske ide (eng. *The Ideas of March*), Igra pobjednika i Dečko, dama, kralj, špijun (eng. *Tinker Tailor Soldier Spy*), a Oscar je dobio Nasljednici. Na 85. dodjeli Oscara, 2013. godine, nominirani su bili scenariji Argo, Zvijeri južnih divljina, Pijev život, Lincoln i U dobru i u zlu. Nagradu je dobio Argo. Na 86. dodjeli Oscara, 2014. godine, nominirani su bili scenariji 12 godina ropstva, Prije ponoći (eng. *Before Midnight*), Kapetan Phillips, Philomena i Vuk s Wall Streeta. Oscar je osvojio 12 godina ropstva. Na 87. dodjeli Oscara, 2015. godine, nominirani su bili scenariji Igra oponašanja, Snajper, Skrivena mana (eng. *Inherent Vice*), Teorija svega i Ritam ludila, a nagradu je osvojio Igra oponašanja. Na 88. dodjeli Oscara, 2016. godine, nominirani su bili scenariji Oklada stoljeća, Brooklyn, Carol, Marsovac i Soba, a pobjednik je bio Oklada stoljeća. Na 89. dodjeli Oscara, 2017. godine, nominirani su bili scenariji Mjesečina, Dolazak, Ograde, Skrivena brojke i Lav (eng. *Lion*), a dobio je nagradu Mjesečina. Na 90. dodjeli Oscara, 2018. godine, nominirani su bili scenariji Skrivena ljubav, Majstor lošeg filma (eng. *The Disaster Artist*), Logan: Wolverine (eng. *Logan*), Velika igra (eng. *Molly's Game*) i Mudbound. Oscar je osvojio Skrivena ljubav. Na 91. dodjeli Oscara, 2019. godine, nominirani su bili scenariji Crni član KKKlana, Balada o Busteru Scruggsu (eng. *The Ballad of Buster Scruggs*), Možete li mi ikad oprostiti? (eng. *Can You Ever Forgive Me?*), Ulica Beale i Zvijezda je rođena. Nagradu je dobio Crni član KKKlana. Na 92. dodjeli Oscara, 2020. godine, nominirani su bili scenariji Jojo Rabbit, Irac, Joker, Male žene i Dvojica papa (eng. *Two Popes*). Oscar je osvojio Jojo Rabbit.

Na 93. dodjeli Oscara, 2021. godine, nominirani su bili scenariji za filmove The Father, Borat Subsequent Moviefilm, Zemlja nomada, Jedna noć u Miamiu (eng. *One Night in Miami*) i Bijeli tigar (eng. *The White Tiger*), a pobjedio je The Father. Na 94. dodjeli Oscara, 2022. godine, nominirani su bili scenariji CODA, Drive My Car, Dina, Mračna kći (eng. *The Lost*

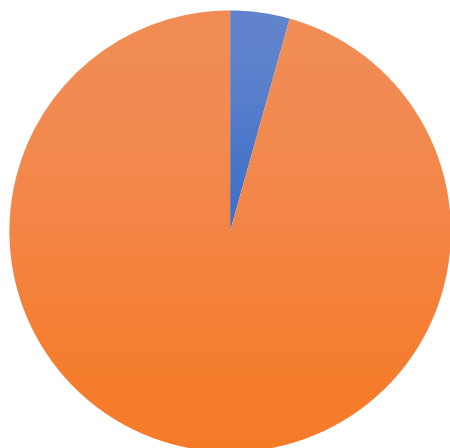
Daughter) i Šape pasje. Pobijedio je CODA. Na 95. dodjeli Oscara, 2023. godine, nominirani su bili scenariji *Žene govore*, *Na zapadu ništa novo*, *Nož u leđa: Glass Onion* (eng. *Glass Onion: A Knives Out Mystery*), *Živjeti* (eng. *Living*) i *Top Gun: Maverick*, a Oscar je osvojio *Žene govore*.

6. Interpretacija rezultata istraživanja

Za ovaj rad, kao istraživanje je korištena metoda analize sadržaja. Istraživalo se osam kategorija Oscara u 21. stoljeću, u razdoblju od 2001. do 2023. godine. Analiza sadržaja se radila prema unaprijed napravljenoj matrici. Matrica se sastojala od pitanja za svaku kategoriju. Predmet istraživanja je politička korektnost na dodjelama Oscara u 21. stoljeću. Kao varijable političke korektnosti uzete su rasa, spol i seksualnost te su pitanja temeljena na tim varijablama. Ono što se kodiralo prema matrici su dobitnici Oscara tijekom 21. stoljeća u osam spomenutih kategorija. Kodirane su bile 184 jedinice.

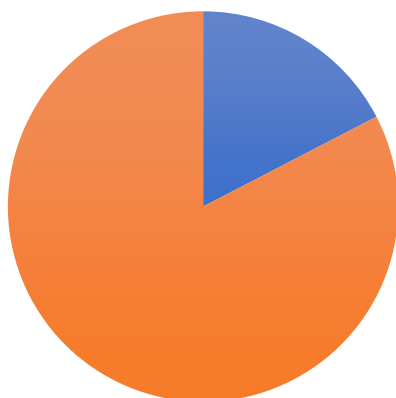
Rezultati istraživanja pokazat će se po kategorijama, a prva je nagrada za Najbolji film. Pitanja u matrici prema kojima su se kodirali dobitnici ove nagrade su: Je li film imao LGBTQ+ temu?, Je li film imao temu rasne diskriminacije?, Je li film imao temu spolne diskriminacije?, Je li glavni lik u filmu muškarac?, Je li glavni lik u filmu bijelac? te Je li glavni lik u filmu heteroseksualac?. Od 23 filma koja su dobila nagradu za Najbolji film u 21. stoljeću, samo jedan film je imao LGBTQ+ temu, *Mjesečina*, a četiri filma su imala temu rasne diskriminacije, a to su *12 godina ropstva*, *Mjesečina*, *Zelena knjiga: Vodič za život* i *Sve u isto vrijeme*. Ostalih 19 filmova nije imalo temu rasne diskriminacije. Što se tiče rodne diskriminacije, samo je jedan film spao u tu kategoriju, film Clint Eastwooda, *Djevojka od milijun dolara*, 22 druga filma nisu imali temu rodne diskriminacije. Od 23 kodirana filma, 15 ih je imalo muškarca u glavnoj ulozi, šest ženu, a dva su imala nekoliko glavnih likova od kojih su i žene i muškarci. Bijelci su bili u glavnoj ulozi u 17 kodiranih filmova, dok ih je pet bilo neke druge rase, a u jednom filmu je bilo više glavnih likova različitih rasa. Kada je riječ o seksualnosti, 16 glavnih likova nagrađivanih filmova su heteroseksualci ili heteroseksualke. Samo jedan film, *Mjesečina* je pobjednik Najboljeg filma, a da je glavni lik homoseksualac. Kod pet preostalih filmova, nije bilo moguće odrediti seksualnu orijentaciju glavnog lika.

Je li film imao LGBTQ+ temu?

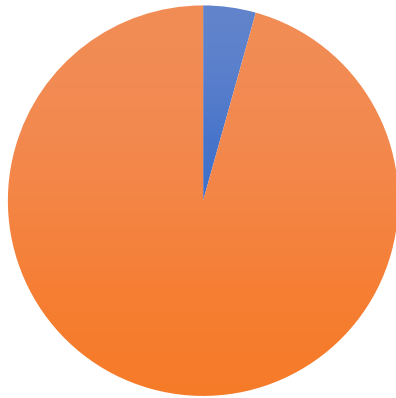
Slika 1: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li film imao temu rasne diskriminacije?

Slika 2: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li film imao temu spolne
diskriminacije?

Slika 3: Plavo – Da, Narančasto – Ne

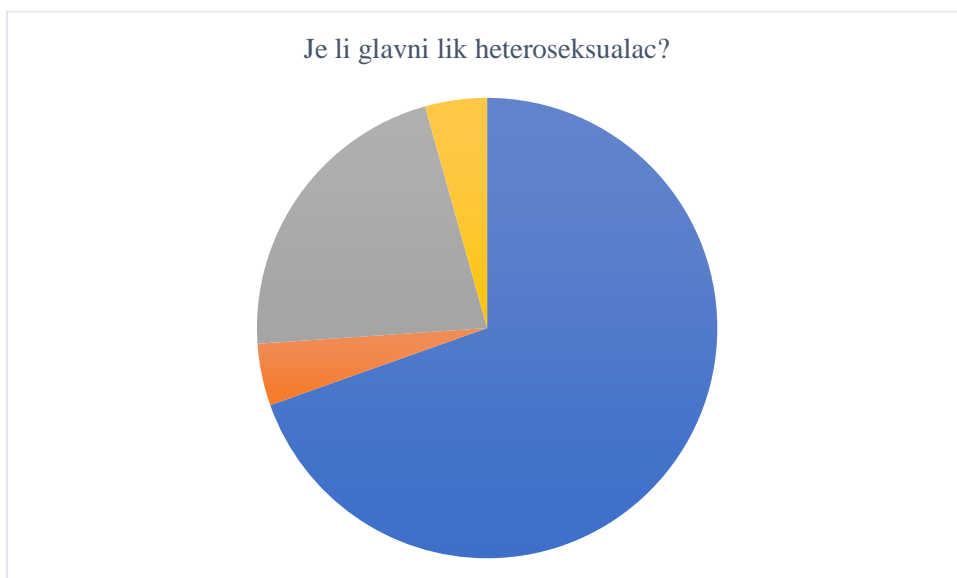
Je li glavni lik muškarac?

Slika 4: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ima više glavnih likova

Slika 5: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ima više glavnih glumaca

Slika 6: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ima više glavnih glumaca, Žuto – Ne može se odrediti

U kategoriji Najboljeg redatelja, također su bila kodirana 23 redatelja koja su u razdoblju od 2001. do 2023. osvojili spomenutu nagradu. Dio matrice koji se odnosio na tu kategoriju, sadržavao je sljedeća pitanja: Kojeg je spola redatelj?, Koje je etničke pripadnosti redatelj?, Je li redatelj pripadnik LGBTQ+ zajednice? te Je li se film za kojeg je redatelj dobio Oscar bavio politički korektnom temom? Od 23 kodirana redatelja, samo su tri žene – Kathryn Bigelow koja je osvojila Oscar za film Narednik James 2010. godine, Chloe Zhao koja je osvojila Oscar za film Zemlja nomada 2021. godine te Jane Campion koja je osvojila Oscar za film Šape pasje 2022. godine. Preostalih 20 dobitnika su muškarci. Također, 18 od 23 redatelja su bijelci, niti

jedan crnac, četiri je dobitnika azijske rase, od kojih je Ang Lee dva puta osvojio nagradu za Najboljeg redatelja što onda znači da je Azijac zapravo pet puta osvojio tu nagradu. Niti jedan arapski redatelj, kao ni domorodačko američki nisu osvojili Oscar u 21. stoljeću. Od svih 23 redatelja, niti jedan nije pripadnik LGBTQ+ zajednice, a politički korektnom temom se bavilo njih četiri. Riječ je o Romanu Polanskom za film Pijanist¹⁰, Ang Lee za film Planina Brokeback¹¹, Clint Eastwood za film Djevojka od milijun dolara¹²; dvojica redatelja Daniel Kwan i Daniel Scheinert za film Sve u isto vrijeme¹³. Preostalih 19 redatelja nije se bavilo temom političke korektnosti.

Slika 7: Plavo – Žena, Narančasto – Muškarac

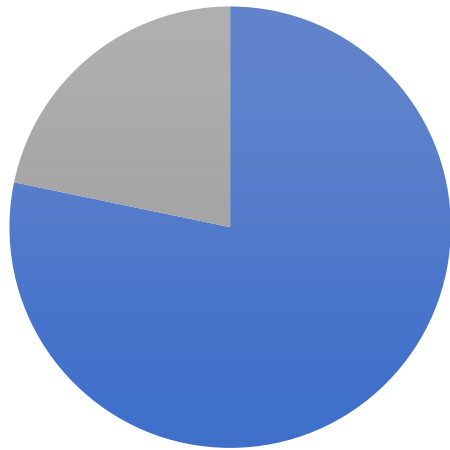
¹⁰ Film se bavi temom Holokausta

¹¹ Film ima LGBTQ+ temu između dva muškarca

¹² Film ima elemente diskriminacije žene u svijetu boksa

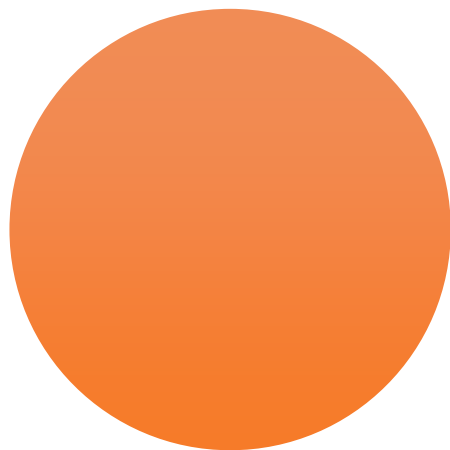
¹³ Film ima elemente u kojima je riječ o diskriminaciji nad Azijcima u SAD-u

Koje etničke pripadnosti je redatelj?

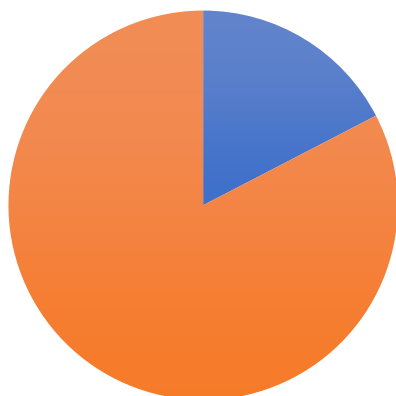
Slika 8: Plavo – Bijele, Sivo – Azijske

Je li redatelj pripadnik LGBTQ+ zajednice?

Slika 9: Narančasto – Da

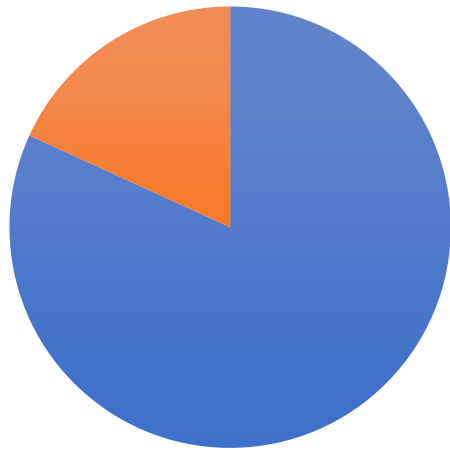
Je li film se za kojeg je redatelj osvojio Oscar bavio politički korektnom temom?

Slika 10: Plavo – Da, Narančasto – Ne

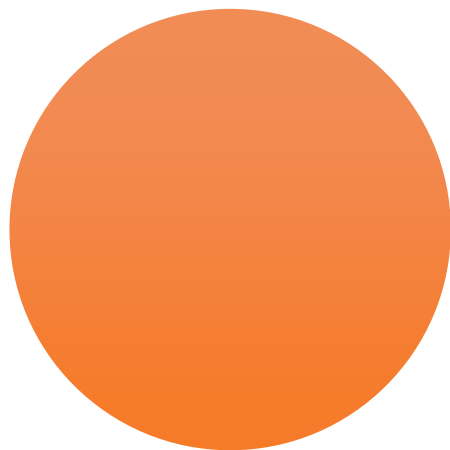
Za kodiranje kategorije Najboljeg glumca, korištena su sljedeća pitanja: Koje je etničke pripadnosti glumac?, Je li glumac pripadnik LGBTQ+ zajednice?, Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar pripadnik LGBTQ+ zajednice?, Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar u filmu rasno diskriminiran? te Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar u filmu rodno diskriminiran?. Od 23 glumca koja su osvojila Oscar u ovoj kategoriji u 21. stoljeću, 18 je bijelaca te četiri crnca. Glumci ostalih etničkih pripadnosti nisu osvojili niti jedan Oscar za Najboljeg glumca u tom razdoblju. Također, nula je pripadnika LGBTQ+ zajednice, što znači da su svih 23 dobitnika heteroseksualci. Što se tiče likova zbog kojih su dobili Oscar, njih četvero je u filmu glumilo pripadnike LGBTQ+ zajednice. To su Phillip Seymour Hoffman za film *Capote*, Sean Penn za film *Milk*, Rami Malek za film *Bohemian Rhapsody* te Brendan Fraser za film *Kit*. Od 23 glumaca, samo jedan je glumio lika koji je bio rasno diskriminiran u filmu, Jamie Foxx za ulogu u filmu *Ray*. Lika koji je spolno diskriminiran nije glumio niti jedan glumac koji je osvojio Oscar za Najboljeg glumca u 21. stoljeću.

Koje etničke pripadnosti je glumac?

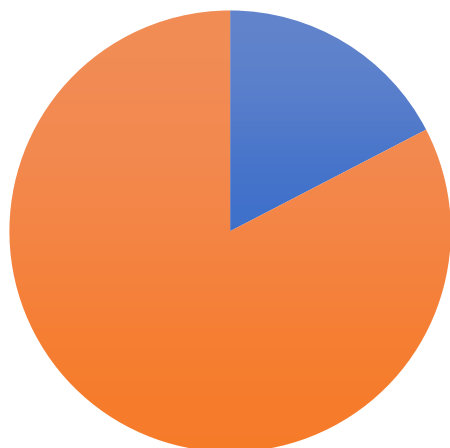
Slika 11: Plavo – Bijele, Narančasto – Crne

Je li glumac pripadnik LGBTQ+ zajednice?

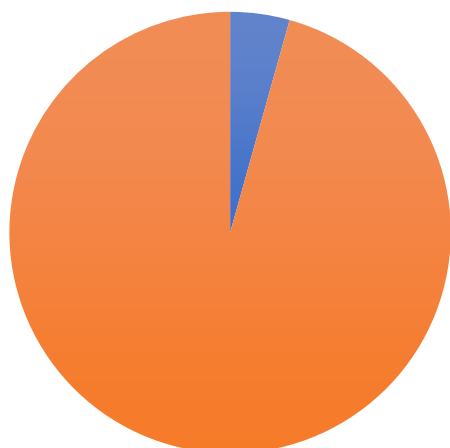
Slika 12: Narančasto – Ne

Je li lik pripadnik LGBTQ+ zajednice?

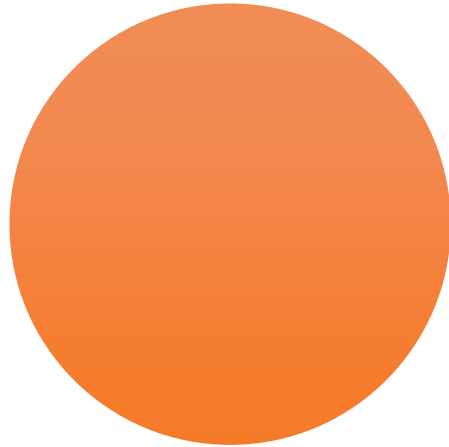
Slika 13: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li lik rasno diskriminiran?

Slika 14: Plavo – Da, Narančasto – Ne

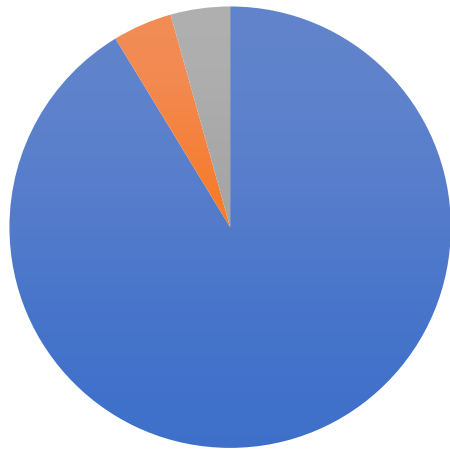
Je li lik spolno diskriminiran?

Slika 15: Narančasto – Ne

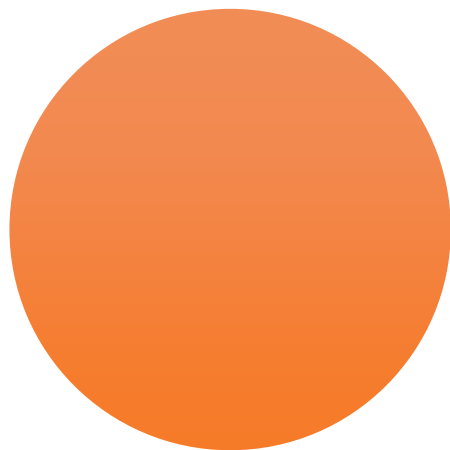
U kategoriji za Najbolju glumicu, korištena su ista pitanja kao i za kodiranje dobitnika Oscara za Najboljeg glumca. Dakle, kodirala se etnička pripadnost glumice, pripadnost LGBTQ+ zajednici te je li lik za kojeg je dobila Oscar pripadnik LGBTQ+ zajednice i je li trpio rasnu ili spolnu diskriminaciju. Od 23 kodirane glumice, 21 je bjelkinja, jedna crnkinja, Halle Berry za ulogu u filmu *Bal čudovišta* te jedna Azijatkinja, Michelle Yeoh za ulogu u filmu *Sve u isto vrijeme*. Također, niti jedna glumica ne pripada LGBTQ+ zajednici, a samo jedna je glumila lika koji je pripadnik te zajednice. Riječ je o Charlize Theron za ulogu u filmu *Čudovište*. Za dva lika se ne može odrediti pripadaju li LGBTQ+ zajednici, a preostalih 20 ne pripadaju. Lika koji je trpio rasnu diskriminaciju su glumile dvije glumice, Halle Berry te Michelle Yeoh, a preostala 21 lika nisu je trpjeli. Što se tiče spolne diskriminacije, samo je jedna glumica glumila lika koji je trpi – Julia Roberts za ulogu u filmu *Erin Brockovich*.

Koje etničke pripadnosti je glumica?

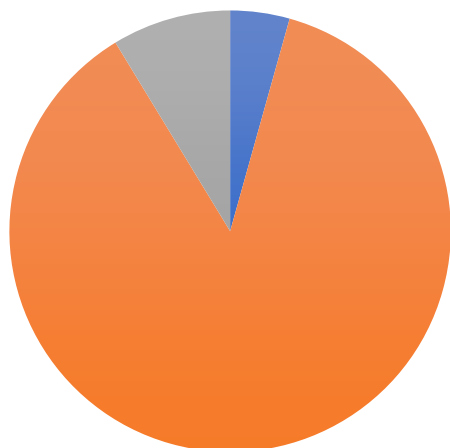
Slika 16: Plavo – Bijele, Narančasto – Crne, Sivo – Azijske

Je li glumica pripadnik LGBTQ+ zajednice?

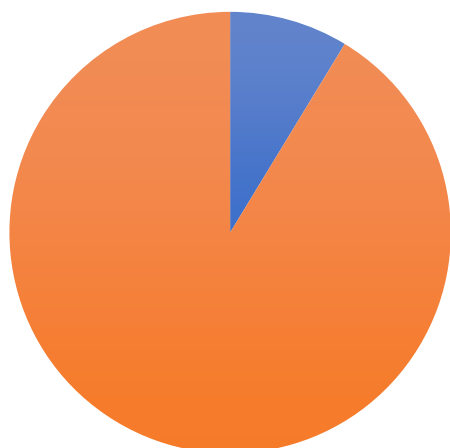
Slika 17: Narančasto – Ne

Je li lik pripadnik LGBTQ+ zajednice?

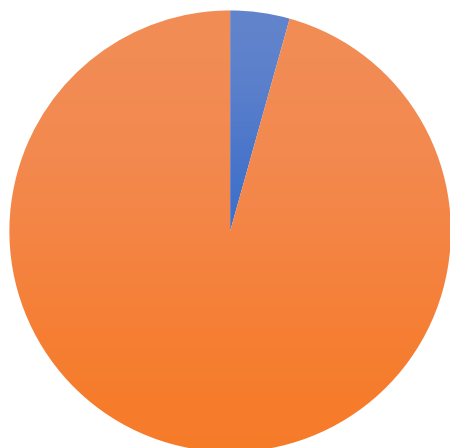
Slika 18: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ne može se odrediti

Je li lik rasno diskriminiran?

Slika 19: Plavo – Da, Narančasto – Ne

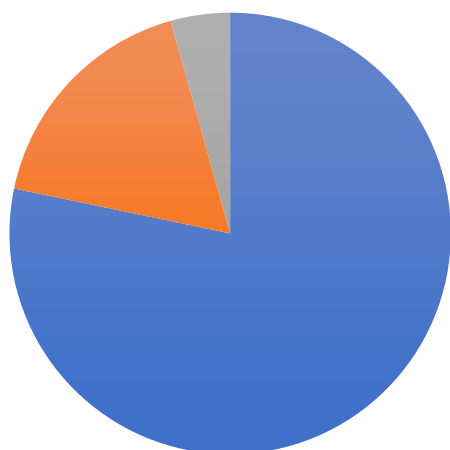
Je li lik spolno diskriminiran?

Slika 20: Plavo – Da, Narančasto – Ne

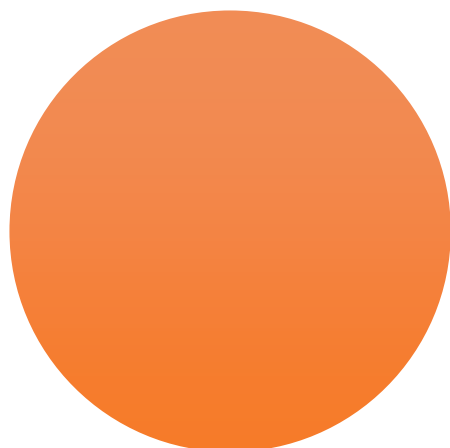
Za kodiranje kategorije Najbolji sporedni glumac, korištena su ista pitanja kao i za kategoriju Najbolji glumac. Bijelaca je 18, crnaca četiri, a jedan je pripadnik Azijske rase, Key Huy Quan za ulogu u filmu Sve u isto vrijeme. Od sva 23 glumca, niti jedan nije pripadnik LGBTQ+ zajednice, a samo jedan je glumio lika koji je – Jared Leto za ulogu u filmu Dobri dileri iz Dallasa. Rasnu diskriminaciju je trpio jedan lik kojeg je glumio Daniel Kaluuya u filmu Juda i crni mesija. Preostala 22 lika nisu bila rasno diskriminirana. Također, niti jedan lik nije bio spolno diskriminiran.

Koje etničke pripadnosti je glumac?

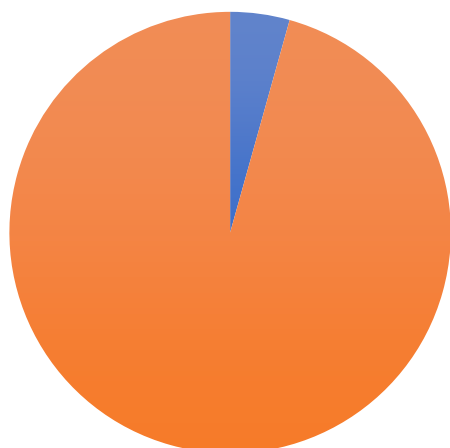
Slika 21: Plavo – Bijele, Narančasto – Crne, Sivo – Azijske

Je li glumac pripadnik LGBTQ+ zajednice?

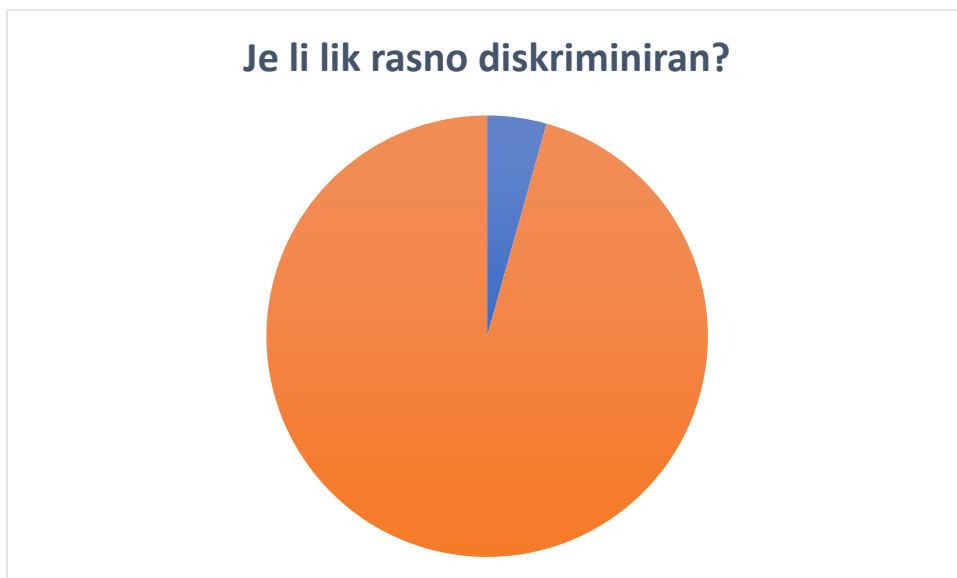

Slika 22: Narančasto – Ne

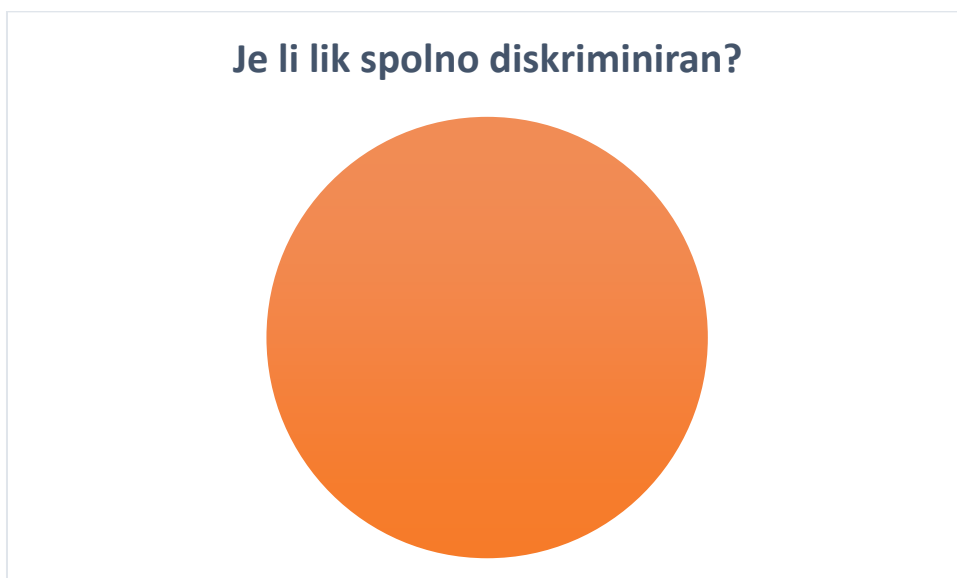
Je li lik pripadnik LGBTQ+ zajednice?

Slika 23; Plavo – Da, Narančasto – Ne

Slika 24: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Slika 25: Narančasto – Ne

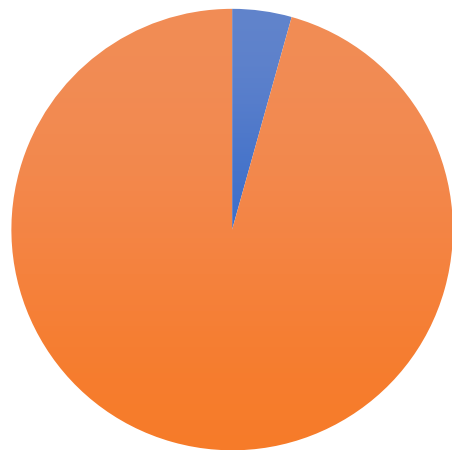
Za kodiranje kategorije Najbolja sporedna glumica, koristila su se ista pitanja kao za kodiranje kategorije Najbolja glumica. Od 23 glumice, 15 ih je bjelkinja, sedam crkinja te jedna azijskinja – Youn Yuh-jung za ulogu u filmu *Minari*. Samo jedna glumica je pripadnica LGBTQ+ zajednice – Ariana DeBose koja je osvojila Oscar za ulogu u filmu *Priča sa zapadne strane*. Ostalih 22 nisu pripadnici LGBTQ+ zajednice. Niti jedan utjelovljeni lik nije pripadnik te zajednice, a tri lika su rasno diskriminirana. Glumile su ih glumice Octavia Spencer za ulogu u filmu *Tajni život kućnih pomoćnica*, Lupita Nyong'o za ulogu u filmu *12 godina ropstva* te Regina King za ulogu u filmu *Ulica Beale*. Spolnu diskriminaciju nije trpio niti jedan lik.

Koje etničke pripadnosti je glumica?

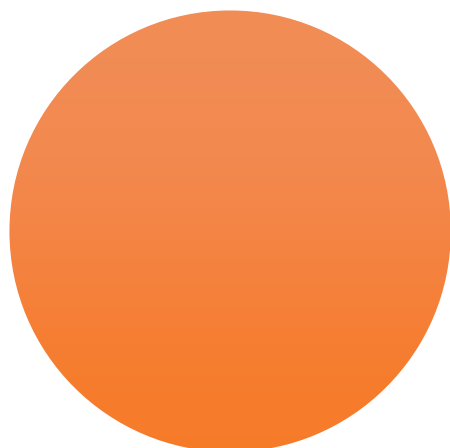
Slika 26: Plavo – Bijele, Narančasto – Crne, Sivo – Azijske

Je li glumica pripadnik LGBTQ+ zajednice?

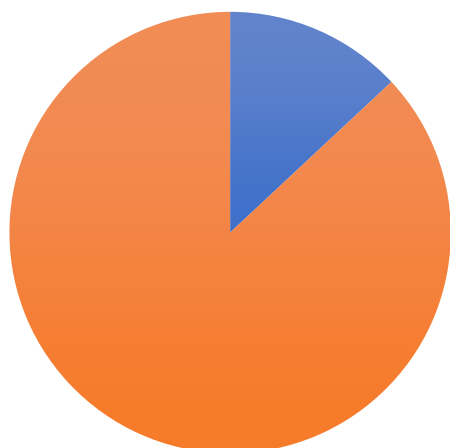
Slika 27: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li lik pripadnik LGBTQ+ zajednice?

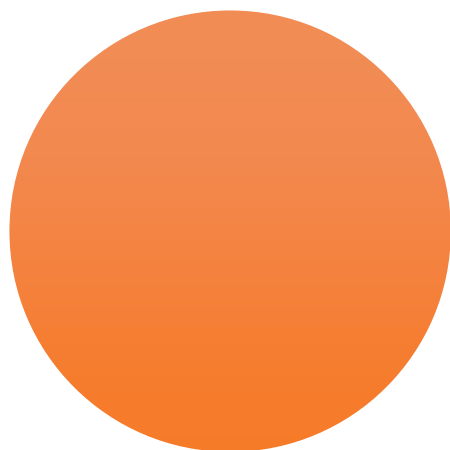
Slika 28: Narančasto – Ne

Je li lik rasno diskriminiran?

Slika 29: Plavo – Da, Narančasto – Ne

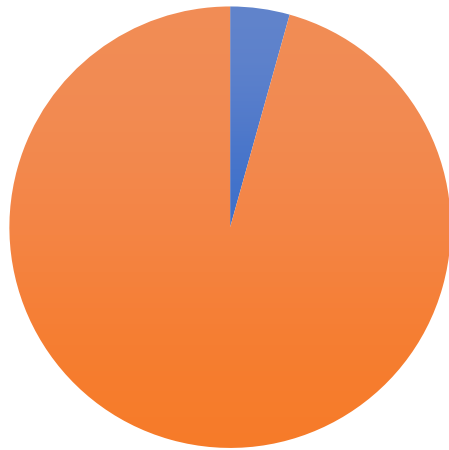
Je li lik spolno diskriminiran?

Slika 30: Narančasto – Ne

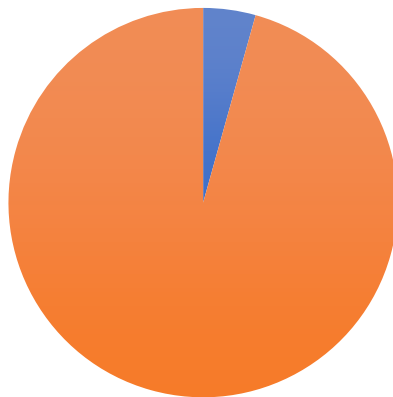
Za kodiranje kategorije Najbolji originalni scenarij, korištena su sljedeća pitanja: Bavi li se scenarij LGBTQ+ temom?, Bavi li se scenarij temom rasne diskriminacije?, Bavi li se scenarij temom rodne diskriminacije?, Je li glavni lik u scenariju muškarac?, Je li glavni lik u scenariju bijelac? i Je li glavni lik u scenariju heteroseksualac?. Od 23 kodiranih, samo jedan se bavio LGBTQ+ temom. Riječ je o scenariju za film Milk kojeg je napisao Dustin Lance Black za koji je 2009. godine dobio Oscar. Preostalih 22 scenarija nisu uključivali LGBTQ+ temu. Pet scenarija imalo je temu rasne diskriminacije, a oni su Fatalna nesreća, Odbjegli Django, Bježi, Zelena knjiga: Vodič za život i Sve u isto vrijeme. Ostalih 18 scenarija nije uključivalo temu rasne diskriminacije. Što se tiče spolne diskriminacije, samo jedan scenarij se bavio tom temom, a riječ je o scenariju za film Djevojka koja obećava za kojeg je 2021. godine Emerald Fennell osvojila Oscar. Od svih kodiranih scenarija, 18 ih je kao glavnog lika imalo muškarca, četiri scenarija je imalo žene za glavnog lika, a jedan scenarij je imao nekoliko glavnih likova koji su različitog spola. Bijelci su činili 18 scenarija, dok je u samo tri filma glavni lik bio neke druge rase. Riječ je o scenarijima za filmove Odbjegli Django i Bježi, koji imaju Afroamerikanca kao glavnog lika te scenariju za film Sve u isto vrijeme koji ima Azijatkinju kao glavnog lika. Što se tiče spolne orijentacije, u 19 scenarija, glavni lik je bio heteroseksualac ili heteroseksualka, a u samo jednom scenariju je glavni lik bio homoseksualac. Opet je riječ o scenariju za film Milk iz 2009. godine. Dva scenarija imaju nekoliko glavnih likova te se za jedan scenarij ne može točno odrediti seksualna orijentacija.

Bavi li se scenarij LGBTQ+ temom?

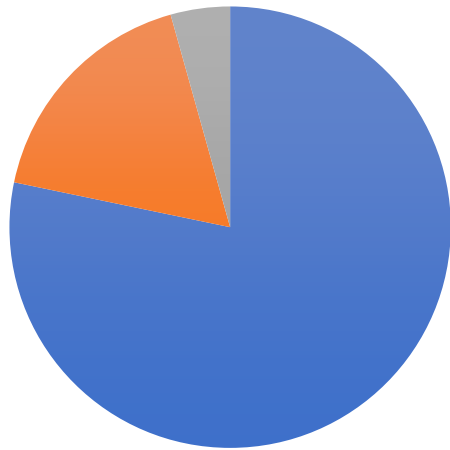
Slika 31: Plavo – Da, Narančasto – Ne

**Bavi li se scenarij temom spolne
diskriminacije?**

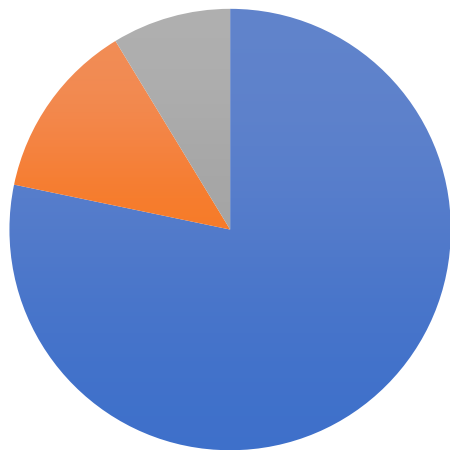
Slika 33: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li glavni lik muškarac?

Slika 34: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ima nekoliko glavnih likova

Je li glavni lik bijelac?

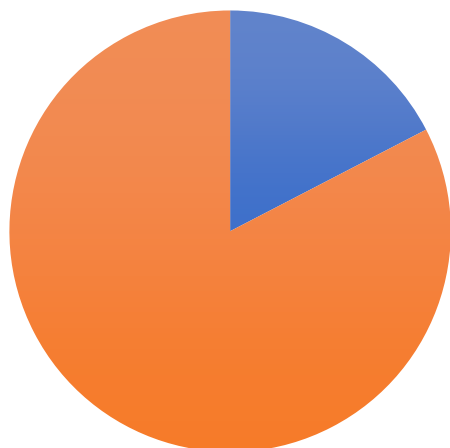
Slika 35: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ima više glavnih likova

Slika 36: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ima više glavnih likova, Žuto – Ne može se odrediti

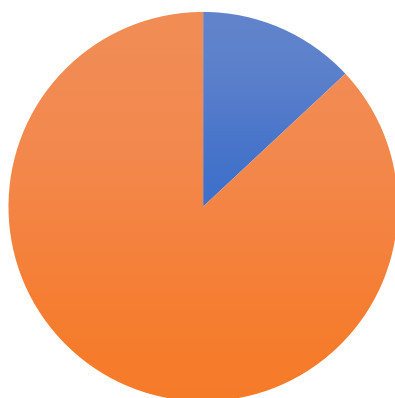
Za kodiranje kategorije Najbolji prilagođeni scenarij korištena su ista pitanja iz matrice kao i za kodiranje kategorije Najbolji originalni scenarij. Četiri scenarija su se bavila LGBTQ+ temom. Riječ je o scenarijima za filmove Planina Brokeback, Igra oponašanja, Mjesečina, Skrivena ljubav. LGBTQ+ temu nije imalo 19 prilagođenih scenarija. Rasnom diskriminacijom su se bavila tri prilagođena scenarija – 12 godina ropstva, Mjesečina i Crni član KKKlana. Preostalih 20 nije se bavilo temom rasne diskriminacije. Od 23 kodirana, samo jedan prilagođeni scenarij se bavio temom spolne diskriminacije. Riječ je o scenariju za film Žene govore za kojeg je Sarah Polley dobila Oscar 2023. godine. Preostala 22 kodirana prilagođena scenarija nisu se bavila temom spolne diskriminacije. U 20 scenarija je glavni lik bio muškarac, dok u tri scenarija je to bila žena. Riječ je o scenarijima za filmove Precious, CODA i Žene govore. Bijelci i bjelkinje bili su glavni likovi u 18 kodiranih prilagođenih scenarija, dok su glavni likovi u pet ostalih filmova bili neke druge rase. Što se tiče seksualne orijentacije, glavni lik u 15 kodiranih scenarija je bio heteroseksualac ili heteroseksualka. Glavni lik u četiri kodirana scenarija bio je homoseksualac ili homoseksualka, a to su scenariji za filmove Planina Brokeback, Igra oponašanja, Mjesečina i Skrivena ljubav. U jednom prilagođenom scenariju je nekoliko glavnih likova, dok se za tri scenarija nije mogla odrediti seksualna orijentacija.

Je li scenarij temeljen na LGBTQ+ priči?

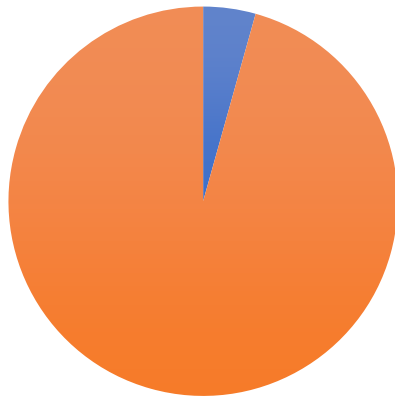
Slika 37: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li scenarij temeljen na priči rasne diskriminacije?

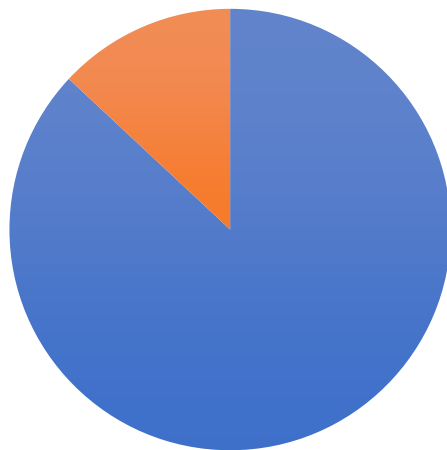
Slika 38: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li scenarij temeljen na priči spolne diskriminacije?

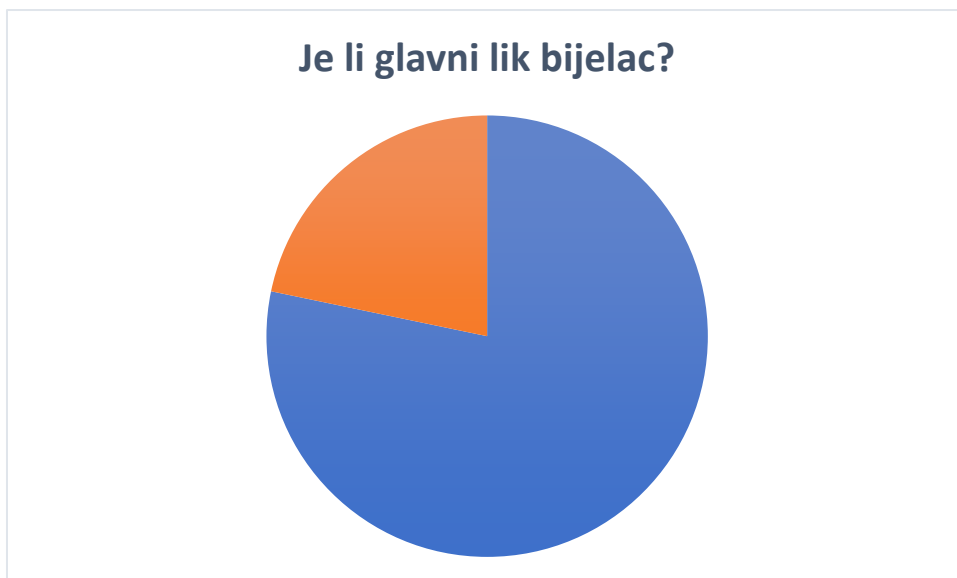

Slika 39: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Je li glavni lik muškarac?

Slika 40: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Slika 41: Plavo – Da, Narančasto – Ne

Slika 42: Plavo – Da, Narančasto – Ne, Sivo – Ima više glavnih likova, Žuto – Ne može se odrediti

Rezultati istraživanja ukazuju na važnost razmatranja političke korektnosti u dodjeli Oscara u 21. stoljeću. Dok se filmska industrija transformira pod utjecajem društvenih promjena, ovi rezultati naglašavaju diskrepancije između pobjeda te raznovrsnosti stvarnog svijeta. Rezultati snažno potvrđuju postojanje pitanja političke korektnosti u dodjeli Oscara. Dominacija bijelaca i heteroseksualaca u pobjedničkim kategorijama upućuje na potrebu za analizom sistema nominiranja i odabira pobjednika kako bi se razumjelo zašto se ovi obrasci nastavljaju. Uzimajući u obzir rezultate, jasno je da su nedostaci u raznolikosti i inkluzivnosti još uvijek

prisutni. Ova činjenica reflektira dublje probleme u filmskoj industriji koji zahtijevaju sustavne promjene kako bi se osigurala pravedna i sveobuhvatna reprezentacija. Naglasak na glavnim likovima koji su bijeli, heteroseksualni muškarci svjedoči o persistenciji dominantnih narativnih obrazaca. To može ograničiti širinu perspektiva koje publika doživljava i poziva na razmišljanje o kreiranju raznovrsnih i relatabilnih likova. Na temelju analize, vidljivo je da filmska industrija mora djelovati svjesno kako bi uklonila prepreke za raznolikost i promovirala inkluzivnost. Ovo može uključivati podršku raznovrsnim stvarateljima, osmišljavanje priča koje promoviraju različite perspektive i prepoznavanje vrijednosti tematske raznolikosti. Kroz analizu dodjele Oscara kroz 21. stoljeće, jasno je da neki obrasci ostaju konstantni, dok se drugi možda mijenjaju. To sugerira da iako postoji napredak, postojeći problemi zahtijevaju trajne napore za promjenu. Međutim, treba imati na umu kako je film umjetnost te da Akademija nagrađuje najbolja filmska postignuća, a to ne mora značiti da će film imati politički korektnu temu.

7. Zaključak

Politička korektnost se danas, kao pojam, masovno koristi da je gotovo nemoguće točno odrediti njezinu definiciju jer je različiti politički spektri koriste za različite situacije. Kao što je navedeno, politička korektnost je izbjegavanje fraza, naziva, riječi ili sintagma koje potiču predrasude ili bi mogle biti uvredljive za pripadnike različitih manjina ili skupina ljudi. Svoju popularnost je stekla ponajviše u SAD-u tijekom 20. stoljeća kada se koristila kao sredstvo borbe protiv seksizma, homofobije i rasizma. Očituje se u govoru i ponašanju, a posljednjih nekoliko godina uvukla se i u filmsku industriju.

Reprezentacija različitih skupina ljudi u filmovima je bitna. Zadnjih nekoliko godina, poraslo je uključivanje LGBTQ+ likova u filmovima (Thompson, 2021: 1). Takva vrsta uključivanja, značajno doprinosi shvaćanju marginaliziranih skupina poput LGBTQ+ zajednice (Thompson, 2021: 1). Film ima veliku moć u tome kako ljudi percipiraju svijet, ljude oko njih i različite zajednice, a prikaz LGBTQ+ likova je na filmu često bio „negativan, jednodimenzionalan i neispravan“ (Thompson, 2021: 8). Zato se javlja sve veća potreba za ispravnom reprezentacijom manjinskih skupina u društvu. Unutar filmskog područja, koncept rase je uvijek bilo sporno pitanje. Za primjerice, Afroamerikance, njihova reprezentacija u filmovima rangira od otvoreno rasističkih prikaza viđenih u filmu Rođenje nacije (eng. *The Birth of a*

Nation)¹⁴ do prikrivenih starih stereotipa 'magičnog crnca'¹⁵ viđenih u filmu *Zelena milja* (eng. *The Green Mile*) (Smith, 2013: 780). Iako moć i vodstvo u suvremenoj mainstream holivudskoj filmskoj industriji vode bijelci, značajan napredak ostvarili su crni glumci, glumice i redatelji iskorištavajući tu poziciju za veću moć na setovima u Hollywoodu (Smith, 2013: 780). Jasno je da se danas razina moći Afroamerikanaca raste unutar filmske industrije. Žene su također manjinska skupina koja ima burnu prošlost reprezentacije na velikom platnu. Godine 2013. „žene su činile manje od trećine govornih uloga u filmovima koji su najviše zaradili te godine, a samo 15% njih su bile protagonistice“ (Lauzen, 2015., cit. Prema Murphy, 2015: 8). Ženskih likova je dvostruko više vjerojatnije od muškaraca identificirati samo ulogom povezanom sa životom, a ne ulogom povezanom s poslom mlađe su od svojih muških kolega, a rijetko su prikazani kao formalni vođe (Murphy, 2015: 8). Zato se u zadnjih nekoliko godina, javljaju snažni ženski likovi vođa poput Katniss iz trilogije *Igre gladi*, *Viola Davis* u filmu *Žena kralj* (eng. *Queen*), ali i žena koje nisu konformirane određenim društvenim ulogama. Sve je to pronašlo svoj put i do najveće filmske pozornice – dodjele Oscara.

Oscari su najprestižnija filmska nagrada te se često nalaze na meti zagovornika političke korektnosti. Jedna od značajnijih kontroverzi u vezi Oscara i političke korektnosti bila je godine 2016. kada su objavljene nominacije za kategoriju Najbolji glumac, a svi nominirani su bili bijelci. To je navelo neke značajne ljude iz filmske industrije poput glumca Will Smitha i redatelja Spike Leeja da bojkotiraju Oscare, a na društvenim mrežama se pojavio hashtag #OscarsSoWhite (Vesely, 2017: 30). Nastala je velika rasprava oko te stvari što je rezultiralo time da sljedeće godine, 2017. Oscari uvedu malo različitiju skupinu nominiranih glumaca i filmova (Vesely, 2017: 31). Te godine, pobjednik u kategoriji Najbolji film bio je *Mjesečina*, film o homoseksualnom Afroamerikancu, režiran i napisan od strane Afroamerikanca¹⁶.

Takva reakcija kakvu Oscari dobivaju i sve veća rasprava o političkoj korektnosti potaknula je ovaj rad. Kako bi se istražilo ima li politička korektnost utjecaj na dobitnike Oscara, koristila se analiza sadržaja kojom se analiziralo osam kategorija Oscara u 21. stoljeću. Po dobivenim rezultatima, vidi se kako heteroseksualni bijeli muškarci dominiraju kada je riječ o dobitnicima Oscara. Istraživala se LGBTQ+, rasna i spolna reprezentacija. Od analizirana 23 filma, samo

¹⁴ Poznati nijemi američki film iz 1915. godine koji je kontroverzan zbog prikaza Afroamerikanaca. Oni su u filmu prikazani kao neinteligentni i seksualno agresivni te ih u filmu glume bijeli glumci u blackfaceu. Ku Klux Klan je prikazan kao heroična sila koja štiti američke vrijednosti, bijele žene od crnih silovatelja i održava bijelu nadmoć.

¹⁵ Stereotip u američkim filmovima u kojima se crnci prikazuju kao da posjeduju poseban uvid ili mistične moći te dolaze u pomoć bijelim protagonistima u filmu.

¹⁶ Napisao ga je i režirao Barry Jenkins

se jedan bavio LGBTQ+ temom. Riječ je o filmu Mjesečina koji je Oscar osvojio 2017. godine. Muškarci čine većinu glavnih likova, kao i bijelci i heteroseksualci. Ista stvar je i s redateljima, od kojih je tri žene, ne samo u 21. stoljeću nego i u povijesti Oscara, a sve tri su Oscar dobile u posljednjih 12 godina. Heteroseksualni bijelci čiji likovi nisu članovi manjinske skupine čine i većinu dobitnika kategorije Najbolji glumac, a isto je i s kategorijom Najbolja glumica te preostale dvije glumačke nagrade. Što se tiče dobitnika Oscara za scenarije, manjinske skupine su također slabo reprezentirane. Ipak, iz rezultata se vidi kako se u zadnjih deset godina, situacija malo mijenja. Dobitnika Najboljeg filma s elementima rasne diskriminacije u zadnjih deset godina je čak četiri, dok zadnja četiri dobitnika za glavnog lika nisu imali muškarca.

Postavljene hipoteze bile su: Hipoteza 1: Filmovi koji promiču politički korektne vrijednosti imaju veću vjerojatnost da će osvojiti nagradu Oscar u kategoriji Najbolji film u 21. stoljeću.

Hipoteza 2: Teme koje se bave političkom korektnošću češće su prisutne u filmovima koji su osvojili Oscara u kategoriji Najbolji originalni ili prilagođeni scenarij u usporedbi s filmovima koji su bili nominirani, ali nisu osvojili nagradu.

Hipoteza 3: Postoji veći broj nominacija i pobjeda za filmove redatelja/ica i glumaca/ica iz manjinskih skupina, što ukazuje na veću inkluzivnost u dodjeli Oscara u 21. stoljeću.

Sve hipoteze su opovrgnute jer još uvijek većina filmova i scenarija nema politički korektnu temu, kao ni u glumačkim kategorijama i u kategoriji redatelja. Međutim, kritika javnosti na taj problem dovela je do promjene u glasanju za Oscare koja će se početi primjenjivati od sljedeće godine. Naime, AMPAS je objavila da će filmovi koji se žele kvalificirati za Oscare morati ispunjavati određene kriterije koji se tiču raznovrsnosti i inkluzije (www.spectator.co.uk). Filmovi koji uključuju „poželjan broj ljudi iz različitih etničkih i društvenih skupina će biti razmatrani za nagradu Najbolji film“ (www.spectator.co.uk). Te skupine koje moraju biti uključene su žene, ljudi različitih rasa, LGBTQ osobe te osobe s invaliditetom (www.spectator.co.uk).

Nagrađivanje filmova s politički korektnim temama može imati pozitivne posljedice za vidljivost i edukaciju o različitim manjinskim skupinama koje su u prošlosti bile slabo ili negativno zastupljene. Velika posljedica koju je takav film napravio, vidi se i u primjeru čileanskog filma Jedna čudesna žena (eng. *A Fantastic Woman*) koji je 2018. osvojio Oscar za najbolji strani film. Riječ je o filmu u kojem glavnu ulogu tumači transrodna glumica i njezin život. Pozornost koju je film dobio dovelo trans prava u svjetsku pozornost (Schulz i Thies,

2023: 1). U Čileu je Oscar kojeg je film dobio potaknuo političku podršku Zakona o rodnom identitetu koji je naposljetku i prihvaćen (Schulz i Thies, 2023: 1).

Međutim, ova kriterija zapravo znači da Akademija određuje kakve filmove će redatelji, producenti, scenaristi i svi drugi stvarati što predstavlja veliki problem. Kao i 2016. kada je vladala #OscarsSoWhite kritika, ni sada kritiziranje jedne nagrade kao što su Oscari zbog manjka političke korektnosti nije u potpunosti ispravna. Akademija je tijelo koje nagrađuje najbolja filmska postignuća, a ne to koliko različitih društvenih skupina je reprezentirano. Novi uvjeti kvalificiranja za Oscare, stoga, predstavljaju prijetnju umjetničkoj slobodi i izražavanju. Nedvojbeno je kako bi glumci svih rasa trebali imati jednake prilike, kako bi redateljice trebale biti jednako zastupljene kao i redatelji, kako bi se manjinske skupine trebale autentično i ispravno zastupati na filmu, no ako politička korektnost bude glavni kriterij odabira toga koji filmovi će biti nominirani za Oscar, to znači da Akademija više neće nagrađivati najbolje filmove te će prestati biti najprestižnija filmska nagrada na svijetu.

8. Literatura

Heffernan, Liam (2014) All About Oscar: An Introduction. *Networking Knowledge* 7(4): 1-4.

Knežević, Radule (2006) Koncept političke korektnosti. *Međunarodne studije* 6(4): 75-86.

Knežević, Radule (2010) Politička korektnost: Povijest i značenje pojma. *Političke analize* 1(4): 34-37.

Kulenović, Enes (2010) Politička korektnost: kraj „mentalne tiranije“. *Političke analize* 1(4): 38-40.

Kurtić, Najil (2017) *Kvantitativna i kvalitativna analiza sadržaja*. Sarajevo: IKD University Press.

Lichev, Valeri i Hristoskova, Miroslava (2017) Political Correctness – Between Fiction and Social Reality. *Philosophies* 2(3): 1-11.

Mesić, Milan (2005) Kontroverzije oko „političke korektnosti“. *Revija za sociologiju* 36(3-4): 171-185).

Murphy, Jocelyn (2015) The role of women in film: Supporting the men – An analysis of how culture influences the changing discourse on gender representations in film. *University of Arkansas*

Schulman, Michael (2023) *Oscar Wars: A History of Hollywood in Gold, Sweat, and Tears*. New York: Harper.

Schulz, Carsten-Andreas i Thies, Cameron S. (2023) Status cues and normative change: How the Academy Awards facilitated Chile's gender identity laws. *Review of International Studies* 1-19.

Smith, Jason (2013) Between Colorblind and Colorconscious: Contemporary Hollywood Films and Struggles Over Racial Representation. *Journal of Black Studies* 44(8): 779-797.

Spencer, Martin E. (1994) Multiculturalism, „Political Correctness“, and the Politics of Identity. *Sociological Forum* 9(4): 547-567.

Sunić, Tomislav (2010) Politička korektnost: jezična i zakonodavna represija. *Političke analize* 1(4): 41-44.

Thiele, Martina (2021) Political Correctness and Cancel Culture – a question of power. *Journalism Research* 4(1): 50-57.

Thomson, Katelyn (2021) An Analysis of LGBTQ+ Representation in Television and Film. *Bridges: An Undergraduate Journal of Contemporary Connections* 5(1): 1-9.

Vesely, Pavel (2017) Kritički pogled na političku korektnost. *University of West Bohemia* 1-40.

INTERNETSKE STRANICE

Screenrant.com (2023) How Movies Get Nominated for Oscars. <https://screenrant.com/how-movies-nominated-oscars/#:~:text=All%20Academy%20Members%20Can%20Nominate%20A%20Movie%20For%20Best%20Picture&text=The%20film%20submissions%20for%20Best,nominated%20by%20the%20entire%20Academy>., Pristupljeno 24. lipnja, 2023.

Spectator.co.uk (2020) The Oscars' woke McCarthyism is a step too far. <https://www.spectator.co.uk/article/the-oscars-diversity-quest-has-gone-too-far/>, Pristupljeno 23. kolovoza, 2023.

9. Prilozi

MATRICA

Kategorija: Najbolji film

Je li film imao LGBTQ+ temu?

1. Da
2. Ne

Je li film imao temu rasne diskriminacije?

1. Da
2. Ne

Je li film imao temu spolne diskriminacije?

1. Da
2. Ne

Je li glavni lik u filmu muškarac?

1. Da
2. Ne
3. U filmu je više glavnih likova

Je li glavni lik u filmu bijelac/bjelkinja?

1. Da
2. Ne
3. U filmu je više glavnih likova

Je li glavni lik u filmu heteroseksualac/heteroseksualka?

1. Da
2. Ne
3. Ne može se odrediti

Kategorija: Najbolji redatelj

Kojeg je spola redatelj?

1. Žena
2. Muškarac

Koje je etničke pripadnosti redatelj?

1. Bijela
2. Crna
3. Azijska
4. Arapska
5. Domorodačko američka

Je li redatelj pripadnik LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne

Je li film se za kojeg je redatelj osvojio Oscar bavio politički korektnom temom?

1. Da
2. Ne

Kategorija: Najbolji glumac

Koje je etničke pripadnosti glumac?

1. Bijela
2. Crna
3. Azijska
4. Arapska
5. Domorodačko američka

Je li glumac pripadnik LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne znam

Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar pripadnik LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne može se odrediti

Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar u filmu rasno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar u filmu spolno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Kategorija: Najbolja glumica

Koje je etničke pripadnosti glumica?

1. Bijele
2. Crne
3. Azijske
4. Arapske
5. Domorodačko američke

Je li glumica pripadnica LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne znam

Je li lik kojeg je glumica utjelovila te za kojeg je osvojila Oscar pripadnik LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne može se odrediti

Je li lik kojeg je glumica utjelovila te za kojeg je osvojila Oscar u filmu rasno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Je li lik kojeg je glumica utjelovila te za kojeg je osvojila Oscar u filmu spolno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Kategorija: Najbolji sporedni glumac

Koje je etničke pripadnosti glumac?

1. Bijela
2. Crna

3. Azijska
4. Arapska
5. Domorodačko američka

Je li glumac pripadnik LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne znam

Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar pripadnik LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne može se odrediti

Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar u filmu rasno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Je li lik kojeg je glumac utjelovio te za kojeg je osvojio Oscar u filmu spolno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Kategorija: Najbolja sporedna glumica

Koje je etničke pripadnosti glumica?

1. Bijele
2. Crne
3. Azijske
4. Arapske
5. Domorodačko američke

Je li glumica pripadnica LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne znam

Je li lik kojeg je glumica utjelovala te za kojeg je osvojila Oscar pripadnik LGBTQ+ zajednice?

1. Da
2. Ne
3. Ne može se odrediti

Je li lik kojeg je glumica utjelovala te za kojeg je osvojila Oscar u filmu iskusio rasno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Je li lik kojeg je glumica utjelovala te za kojeg je osvojila Oscar u filmu spolno diskriminiran?

1. Da
2. Ne

Kategorija: Najbolji originalni scenarij

Bavi li se scenarij LGBTQ+ temom?

1. Da
2. Ne

Bavi li se scenarij temom rasne diskriminacije?

1. Da
2. Ne

Bavi li se scenarij temom spolne diskriminacije?

1. Da
2. Ne

Je li glavni lik u scenariju muškarac?

1. Da
2. Ne
3. Ima više glavnih likova

Je li glavni lik u scenariju bijelac?

1. Da

2. Ne
3. Ima više glavnih likova

Je li glavni lik u scenariju heteroseksualac?

1. Da
2. Ne
3. Ima više glavnih likova
4. Ne može se odrediti

Kategorija: Najbolji prilagođeni scenarij

Je li scenarij temeljen na LGBTQ+ priči?

1. Da
2. Ne

Je li scenarij temeljen na priči rasne diskriminacije?

1. Da
2. Ne

Je li scenarij temeljen na priči spolne diskriminacije?

1. Da
2. Ne

Je li glavni lik u scenariju muškarac?

1. Da
2. Ne
3. Ima više glavnih likova

Je li glavni lik u scenariju bijelac?

1. Da
2. Ne
3. Ima više glavnih likova

Je li glavni lik u scenariju heteroseksualac?

1. Da
2. Ne
3. Ima više glavnih likova
4. Ne može se odrediti

10. Sažetak

Diplomski rad istražuje kompleksnu interakciju između političke korektnosti i dodjele Oscara tijekom 21. stoljeća. S rastućom osjetljivošću na društvene, rodne i kulturne teme, filmska industrija postaje prostor dubokih promjena i refleksije. Dodjela Oscara, kao vrhunsko priznanje filmskog stvaralaštva, postavlja pitanje o utjecaju političke korektnosti na odabir pobjednika. Kroz analizu sadržaja dobitnika u ključnim kategorijama Najbolji film, Najbolji redatelj, Najbolji glumac, Najbolja glumica, Najbolji sporedni glumac, Najbolja sporedna glumica, Najbolji originalni scenarij, Najbolji prilagođeni scenarij istraživanje analizira elemente političke korektnosti poput LGBTQ+ zastupljenosti te rasne i spolne diskriminacije. Ovo istraživanje pruža dublje razumijevanje uloge političke korektnosti u suvremenom filmu te otvara vrata raspravi o reprezentaciji u filmskoj umjetnosti. Rezultati se očekuju da će osvijetliti dinamiku između društvenih trendova, umjetničke vrijednosti i odabira dobitnika Oscara. Kroz ovu analizu, rad doprinosi većem razumijevanju utjecaja političke korektnosti na prestižnu dodjelu filmskih nagrada i potiče daljnje promišljanje o inkluzivnosti u umjetničkom izričaju.

Ključne riječi: politička korektnost, Oscari, film, LGBTQ, rasna diskriminacija, spolna diskriminacija, Akademija filmskih umjetnosti i znanosti

Summary

The thesis explores the complex interaction between political correctness and the Oscars during the 21st century. With growing sensitivity to social, gender and cultural issues, the film industry is becoming a space of profound change and reflection. The Oscars, as the ultimate recognition of filmmaking, raises the question of the influence of political correctness on the selection of winners. By analyzing the content of the winners in the key categories Best Film, Best Director, Best Actor, Best Actress, Best Supporting Actor, Best Supporting Actress, Best Original Screenplay, Best Adapted Screenplay, the research analyzes elements of political correctness such as LGBTQ+ representation and racial and gender discrimination. This research provides

a deeper understanding of the role of political correctness in contemporary film and opens the door to the discussion of representation in film art. The results are expected to illuminate the dynamics between social trends, artistic value and the selection of Oscar winners. Through this analysis, the paper contributes to a greater understanding of the influence of political correctness on the prestigious awarding of film awards and encourages further reflection on inclusivity in artistic expression.

Key words: political correctness, Oscars, film, LGBTQ, racial discrimination, gender discrimination, Academy of Motion Picture Arts and Sciences